

ATSAKOMYBĖ 3. PRAMONININKAI

Dr. Jonas Jasaitis

Kalbėdami apie Nepriklausomą Lietuvą, gyvavusią 1918-1940 metais, dažnai minime, kad keturi penktadaliai jos gyventojų buvo susiję su žemės ūkiu. Dauguma žmonių kaime gyveno ir dirbo. Dauguma pramonės įmonių užsiėmė žemės ūkio produkcijos perdirbimu. Retai būtum sutikęs tarpukario Lietuvoje žmogų, nieko bendro su kaimu neturėjusį. Mokslininką ar atsakingą valstybės tarnautoją, aktorį ar dailininką, mokytoją, gydytoją ar kunigą būtum šnekinęs, beveik kiekvienas save iš kaimo tada kildino, su meile gimtąją sodybą prisimindavo.

Visai kita padėtis buvo Lietuvoje 1990-aisiais. Vos ne trys ketvirtadaliai buvo miestiečiai. Dauguma iš jų gyveno dviejų-trijų kambarių "butuose", penkių-devynių aukštų blokinėse dėžėse. Be jokio vargo su kaimynu per sieną susikalbėdavo. Mėgėjai domėtis svetimomis paslaptimis galėjo puikiausiai pasinaudoti sienų skylėmis, skirtomis elektros jungikliams. Jei kaimynas "baliavoja", ko gero, ir tu kartu šoksi arba dainą trauksi. Kai labai įkyrės, paimsi šepetį ir jo kotu pabaladosi į grindis, lubas ar gretimą sieną (priklausomai nuo to, iš kur triukšmas sklinda).

Kartais vandentiekio tinklai kažką remontuoja. Todėl čiaupai virtuvėje ir vonioje tik šnypsteli ir nutyla. Tada jau būk atsargus! Ar gali būti įsitikinęs, kad viršuje gyvenantys, į darbą išeidami, visus tylinčius čiaupus užsuko? O gal ir pats kurį nors pamiršai? Tada jau bėk kuo greičiau namo, net iš darbo atsiprašęs, ir žiūrėk, ar dar nežliaugia vanduo pro lubas, ar pats kelių aukštų kaimynų neapipylei? Neliesk šlapių sienų, nes elektros smūgį gali gauti. O jei iš viršaus tau ant galvos jau bėga, tai mažiau nukentėsi, jei žinai, kur rūsyje bendrieji čiaupai įtaisyti. Juk dažniausia tik kelių savo kaimynų vardus esi girdėjęs, bet nežinai, kas jie, kur jie dirba, kaip jiems bėdoje pasiskambinti. Kaimyno durys – šalia tavųjų, bet retai tenka į jas pasibelsti. Svetimi...

Ir dar vienas "malonumas". Jei viename iš 60-ties penkiaaukščio namo butų įsiveis tarakonai arba kiti, ne itin meilūs vabzdėliai, netru-

kus jais "džiaugsis" visi gyventojai. Anot Kazimiero Uokos, "dauguma Lietuvos gyventojų yra darbininkai, o dauguma darbininkų gyvena *daugiabaliuose* namuose".

Visai pasikeitusios Lietuvos gyventojų profesijos ir specialybės. Chemikai technologai, radijo ir elektronikos inžinieriai bei technikai, operatoriai, metalo staklininkai, autošaltkalviai, įrankininkai, technikai-kontrolieriai ir nesuskaičiuojama daugybė kitų. Tik ir girdėjai: tekinimas, frezavimas, šlifavimas, kalibravimas, štapavimas, suvirinimas ir t.t. Net po darbo neretai šnekėjosi apie "zagotoves", "šriubštokus", "šponkes", "šaibas", "gaikes". Jie kasdien keliavo į savo "cechus" ir "aparatus", kartą per mėnesį parsinešdavo "avansą" ir kartą - "palučkę", t.y. atlyginimą. Fabrikas buvo jų antrieji namai. Sunkiai vertėsi iš nedidelio atlyginimo, keiksnojo, kaip ir daugelis Lietuvoje, valdžią. Svajodavo apie geresnius laikus, kurių, gal būt, sulauks jų vaikai. Nesvetima jiems buvo Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo mintis. Meilė savo Tėvynei siejosi su švelniais vaikystės ir jaunystės, praleistos kaime, prisiminimais. Apie tai pakalbėdavo ir su savo atžalomis.

Jie kartu dalyvavo Baltijos ir Europos keliuose, budėjo per Sąjūdžio renginius, stovėjo prie Parlamento rūmų ir Televizijos bokšto. Jie tikėjosi, kad dabar jų gyvenimas palengvės.

Šiandien daugumos jų fabrikai nebeveikia. Gamyklų skyriai nusiaubti, įrengimai išplėšyti. Kartais darbininkams, tarsi pasityčiojant iš jų žmogiškojo orumo, liepiama kas rytą "ateiti į darbą". Bet darbo nėra. Porą valandų patrypčiojus po šaltą cechą, leidžiama eiti namo. Užtai kartais mokama "kompensacija". Buvęs direktorius, vyriausias inžinierius arba partorgas – dabar fabriko "savininkas". Kaip jis juo tapo, nė pats nelabai žino. Privatizacija? Ne! "Prichvatizacija"! (nuo rusiško žodžio "prichvatitj" – pasigriebti, pasičiupti).

O ką daryti tam paprastam žmogui? Kaip gyventi? Kaip išsimaitinti, už butą kas mėnesį užsimokėti, suplyšusius batus pasikeisti?

Jei penkerius metus stovi nenaudojamos metalo pjovimo staklės, beveik gali jas išmesti. Jos naujutėlės, blizgančios, bet "pasenusios"! Po penkerių metų pasikeičia daugybė gamybos procesų.

O kas darosi su žmogaus – staklininko rankomis, jei jis penkerius metus staklių nebečiupinėja, detalių nebegamina, "mikronų nebegauda"? Kokia jo kvalifikacija po penkerių priverstinio nedarbo metų? Koks po to iš jo specialistas – profesionalas?

Stovi tylūs milžiniškų gamyklų korpusai. Kai kurie – jau gerokai apšiuurę ir net griūti pradėję. Nebaigtos statybos žiojėja kiaurais langais ir išplėstomis durimis. Mėtoji kažkokie aprūdiję gelžgalių, kada ruoja laidai. Kažkas apsidairydamas dar kažką tempia ir neša ... parduoti. Jo niekas negaudo, niekam tas neįdomu.

Tiesa, yra "laimingųjų". Gamybinio susivienijimo, kuriame dirbo 10 tūkstančių žmonių, vienoje patalpoje, devyniomis spynomis užsiraikię, darbuojasi kelios šimtinės. Prie siuvimo mašinų palinkusios moterys siuva ... "vokiškus" arba "švediškus" drabužius. Šiuokštu, nebandyk uždėti ant savo gaminio lietuvišką ženklą. Sutartį su ponu, kurio net nesi matęs, pažeistum. Kiti gamina, Dievas žino, kokios šalies televizorius. Konstrukcija – itin puiki, lietuviška, savų gabijų inžinierių sukurta. Dauguma detalių čia pat pagaminta. O televizorius – nelietuviškas! Jei užsiminsi apie tai kažkokios kompanijos atstovui, tuoj išgirsi: "Galime perduoti šį užsakymą ... Marokui arba Tunisiui. Mūsų firma – žinoma, jos produkcija – perka ma." Taigi, žinok, svirpleli, savo plyšėlį.

Reikėjo pagaminti lietuviškus automobilių numerius. Valdžiukė pati atidavė šį pelningą užsakymą, berods, Vokietijai. Reikėjo šimtų tūkstančių vandens skaitiklių butams. Pirkto iš "už jūrų marių". Nepatikėjo savo inžinieriams kasos aparatų gamybos. Net maisto produktai į Lietuvą grūdami iš kažkokių tolybių. Štai taip su darbininkais elgiasi "darbo demokratai"!

Grupė energingų Kauno inžinierių paruošė Lietuvos

Lietuvos Prezidentas Antanas Smetona Amerikoje (viena iš paskutiniųjų jo nuotraukų). Rugpjūčio 10-ąją minime 122-ąsias jo gimimo metines.

staklių pramonės atgaivinimo planą, užmezgė ryšius su JAV "General motors" koncernu. Jau beveik susitarė, kad gamins Lietuvoje traktoriukus (pats mačiau, puikus gaminys, labai didelę paklausą turėtų), lengvas traktorines ir automobilines priekabas, detales vakarietiškiems dėvėtiems automobiliams, kurių nesuskaičiuojama gausybė dabar į Lietuvą pritempta. Darbo gaus maždaug 30 tūkstančių žmonių! Bus atnaujinti gamyklų įrengimai. Žavų ar ne?

Bet kontraktas liko svajone dėl pačių banaliausių priežasčių. Tiesiog tai "labai lietuviška istorija". Nespėjus pasirašyti sutarčių, į Ameriką ėmė skrieti laiškai, kuriuose sakoma, kad šio sumanymo autoriai esantys labai blogi žmonės. Kažkam nusikalte, prasiskoline ir t.t. Žodžiu, nepatikimi. Amerikonai pasiskaitė, tokių "žinių" patikimumo nesiaiškino ir... derybas nutraukė. Lietuvos valdžios šulai tylėjo. Štai ir nėra nei lietuviško-amerikietiško traktoriaus, nei darbo, nei atlyginimo.

"Filosofai" įrodinėja, kad ta Lietuvos staklių pramonė – tuščia vieta, "sovietinis monstras". Atsilikusi technologija, nenašūs įrengimai, darbininkai – apsilėdėliai ir girtuokliai, inžinieriai – temokantys tik kopijuoti. Todėl dabar jie, girdi, tegu

persikvalifikuoja. Į ką? "Filosofai" neaiškina. Jiems tai – per smulki problema!

Niekas neneigs, kad sovietinė pramonė daugelyje sričių buvo atsilikusi ir sustabarėjusi, orientuota tik į savo vidaus rinką. Tačiau kaip "objektyviai" vertintum praeitį, tuo vertinimu sotus nebūsi. Reikia ir išeities ieškoti. Tuo tarpu Lietuvoje nemaža pramonės įmonių buvo atvestos prie tyčinio bankroto. Kai kam tai buvo labai paranku ir naudinga.

Beje, kai kurie politikieriai po 1992 metų rinkimų apkaltino ... tautą. Girdi, balsavote už "buvusius", tai dabar ir džiaukitės. Jūs – "šalčmiriai", "šlapdešrės mylėtojai".

O kaip žada elgtis tie, kurie dabar ruošiasi atsistoti į Seimo narių kėdes? Rinkiminiai šūkiškai vos ne visų panašūs, kaip du vandens lašai. Daug kartų apgauti žmonės jais nebenori tikėti. Jie klausia: "Kada gausim darbo?" Jie ne "politikai", ne "verslininkai". Šimtai tūkstančių nusivylusių ir pasimetusių. Jiems daugiau kaip 40 ar net 50 metų? Jų nebeima naujieji "darbdaviai". Jie, net ir labai norėdami, negali patys sau "susikurti darbo vietų". Jie – Lietuvos realybė. Nori kas ar nenori, bet teks su tuo skaičiais.

Girdėta iš Vilniaus

• **MEDIKŲ RENGIMAS LIETUVOJE.** Jaunimo susidomėjimas medicina, dar taip neseniai stubinės didžiausiais konkursais, dabar, anot studijų skyriaus vedėjos, yra visiškai atslūgęs. Į pirmąjį medicinos fakulteto kursą šiais metais priimti 167 studentai. 134 iš jų, geriausiai išlaikę stojamuosius egzaminus ir patekę į valstybės finansuojamas vietas, studijuos nemokamai, 33 – teks už mokslą susimokėti patiems.

Vilniaus universiteto Medicinos fakultete nuo šių mokslo metų bus rengiami ir slaugos specialistai. Tai – jau penktoji specialybė šiame fakultete. Vienapakoje sistema rengiami gydomosios medicinos ir pediatrijos specialistai – jiems studijuoti reikia šešerius metus, ir dvipakoje – stomatologijos, higienos bei slaugos specialistai – jų studijos bakaluro laipsniui trunka ketverius metus. Planuojama ir magistratūra. Naujosios – slaugos – specialybės nuo rugsėjo pirmosios mokysis 15 studentų. Programą šioms studijoms padėjo parengti lietuvių kilmės profesorė iš Jungtinių Amerikos Valstijų Violeta Barkauskas. Ji pati yra slaugos specialistė su aukštuoju išsilavinimu, apgynusi daktaro disertaciją, dabar vadovaujanti šios srities studijoms viename iš JAV universitetų.

Kauno medicinos akademija slaugos specialistus pradėjo rengti anksčiau. Jau yra ir baigusių šią specialybę.

• **BAROKO KELIAS PER LIETUVĄ.** Sekmadienį Vilniuje prasideda vienas didžiausių ir reikšmingiausių kultūros projektų – "Baroko savaitė Lietuvoje", kuriai buvo rengtasi net dvejus metus.

"Baroko savaitė Lietuvoje" aprėps barokinę dailę, architektūrą, muziką, literatūrą, teatrą. Šia proga į Lietuvą pasidalinti patirtimi, aptarti bendrų darbų atvažiuoja prie "Baroko kelio" programos prisijungusių valstybių atstovai. Savaite jie keliaus specialiai parengtais kultūrinio turizmo maršrutais, vedančiais per visus šalies regionus. "Baroko kelio" tinklo valstybių atstovai lankys unikalias medines barokines bažnyčias, kitus paminklus. Kiekvieną kelionės dieną vainikuos baroko muzikos ir poezijos vakarai šventovėse, baroko architektūros ansambliuose. Baroko savaitės Lietuvoje programoje yra trys didelės parodos, atskleidžiančios šalies baroko turtus. Rugpjūčio 4 dieną, Chodkevičių rūmuose įsikūrusioje Vilniaus paveikslų galerijoje atidaryta vaizduojamosios baroko dailės paroda. Taikomosios dailės muziejus (Arsenalas) pakvietė į taikomosios baroko dailės parodą. Martyno Mažvydo bibliotekoje bus atidaryta baroko epochos knygų, albumų, grafikos paroda. Daugelį specialiai atnaujintų eksponatų lankytojai pamatys pirmą kartą. "Baroko savaitės Lietuvoje" renginiai baigiasi rugpjūčio 11-osios vakare iškilmingu koncertu Pažaislio vienuolyno didžiajame kieme. Viename gražiausių ne tik Lietuvos, bet ir visos Europos baroko architektūros ansamblių skambės G. F. Hendelio "Mesijas".

• **LIETUVA SVEIKINA OLIMPINIŲ ŽAIDYNIŲ BRONZOS MEDALIŲ LAIMĖTOJUS.** Apie 20 tūkstančių žmonių Vilniuje, Kalnų parke susirinko pasveikinti iš Atlantos sugrįžusius Lietuvos olimpiečius. Krepšininkai pakilo į ažuolų lapų girliandomis išpuostą pakylą. Sportininkai buvo apjuosti tautinėmis juostomis su išaustu užrašu "Atlanta - 96". Visiems užkabinti ažuolo lapų vainikai. Iškilmingas sutiktuves transliavo valstybinis radijas ir televizija.

• **GEDIMAS IGNALINOS ATOMINĖJE ELEKTRINĖJE.** Ignalinos atominės elektrinės vyriausiasis inžinierius G. Negrivoda pranešė, kad rugpjūčio 7 d. rytą sugedo pirmojo energobloko garo tiekimo sistemos automatinis reguliatorius. Dėl šio gedimo atsidarė apsauginiai vožtuvai ir garai išsiveržė į orą. Kenksmingo poveikio aplinkai jie nepadarė. Išmestieji garai nėra radioaktyvūs, todėl radiacinio užterštumo pavojaus nėra.

• **EKSPORTO RĖMIMO FONDAS.** Lietuvoje kuriamas Eksperto Rėmimo fondas. Vyriausybė patvirtino šio fondo nuostatus. Fondas teiks paskolas eksportinę produkciją gaminančioms įmonėms, finansuos Lietuvos įmonių produkcijos katalogų ir kitos reklaminės medžiagos leidimą, organizuos parodas, konferencijas ir seminarus.

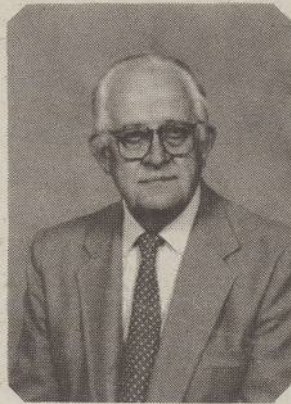
Lėšas šiam fondui planuojama sukaupti iš biudžeto, užsienio paskolų, privačių asmenų ir įmonių įnašų, komercinių bankų paskolų ir tarptautinių organizacijų paramos.

• **KRIKŠČIONIŠKASIS JAUNIMAS – PRIEŠ GIRTUOKIAVIMĄ IR NARKOMANIJĄ.** Vilniuje prasidėjo krikščioniškojo jaunimo konferencija "Mes laisvi prie Baltijos". Jos tikslas – skatinti jaunimą bendradarbiauti, ugdyti jo atsparumą alkoholiui ir kitiems narkotikams, supažindinti su pavojais, kylančiais, nemokant naudotis laisve. Renginiai, skirti šiai temai, vyksta ir kitoje Lietuvos vietovėse.

Iš visur apie viską

Rašo Algirdas Pužauskas

OLIMPINĖS NUOTRUPOS

Algirdas Pužauskas
Sportas tarnauja...
komercijai

Atlantos mieste pagaliau baigėsi olimpinės žaidynės. Jos pasiliks sporto istorijoje dėl didžiausio dalyvavusių valstybių skaičiaus, naujų sporto šakų, didelio moterų sportininkių būrio. Olimpinių žaidynių istorijoje liks, deja, ir liepos 27 dienos teroristų bombos sprogimas Atlantos Olimpinių Šimtmečio parke, pastatytame dalyvių pramogoms, koncertams ir laisvalaikiui. Sprogimo metu žuvo du žmonės ir šimtas vienuolika sužeista.

Prieš žaidynes popiežius Jonas Paulius II pasiuntė Atlantos arkivyskupui John Donoghue telegramą, kurioje sakė, jog meldžiasi, kad olimpinės žaidynės pabrėžtų žmonijos vienybę ir pasiryžimą kurti naują pasaulį ant draugiškumo, solidarumo ir taikos pamatų. Deja, nežiūrįnt daugybės gražių prisiminimų, pagrindinis televizijos žiūrovo išpuodis liko nepaprastas komercializmas. Jei anksčiau buvo reikalaujama griežtai laikytis sportininko mėgėjo etiketo, šiandien garsieji sportininkai atvirai pripažįsta ir net didžiuojasi tuo, jog gauna milijonines sumas iš įvairių biznio korporacijų už gaminių reklamą ir milžiniškas algas iš sporto klubų, kurių savininkai yra milijonieriai.

Olimpinių žaidynių transliavimo teisę buvo nusipirkusi NBC korporacija. Sumokėjusi apie pusę milijardo dolerių už tą teisę, NBC bandė atgauti tas lėšas, skelbdama vadinamąjį rėmėjų reklamą. Viena uoli televizijos žiūrovė, gyvenanti Portlando apylinkėje, Oregone, užsirašė, ką ji matė per dvi valandas sekmadienį tarp 7 ir 9 val. vakare. Pirmą valandą ji matė 17 reklaminių intarpų. NBC pareklamavo tris savo programų komedijas, o vietinis NBC 8-tasis kanalas septynis kartus pagyrė pats save kaip geriausią žinių programą visuose Šiaurės Vakaruose. Dvi reklamos buvo susijusios su būsimųjų

olimpinių žaidynių programomis. Kelias minutes tas kanalas skyrė vietinėms žinioms. Žaidynėms buvo skirti keturi pokalbiai, kuriuose Bob Costas, visų transliacijų vadovas, šnekėjo apie Kinijos gimnastų komandą. Parodė tris minutes moterų tinklinio, dvi minutes vyrų futbolo, iš jų minutė skirta žiūrovų miniai filmuoti, trys minutės skirtos JAV krepšinio komandos pergalei, žaidžiant su Argentina. Antrąją šios programos valandą buvo 22 reklamos. Dvi jų skirtos NBC ateities programų garsinimui ir septynios 8-ojo kanalo pasigyrimams. Buvo ir gimnastikos, krepšinio rungtynių vaizdų, Kinijos gimnasto biografijos filmukas, trys Bob Costo paplepėjimai ir pabaigoje Tom Brokaw dienos įvykių apžvalgėlė.

Komercinis aspektas pabrėžiamas ir Kosta Rikos plaukikės Claudia Poll bandyme pareklamuoti "neleistinas" korporacijas. Ji laimėjo 200 metrų moterų plaukimo laisvu stiliumi medalį. Tačiau ant savo kepuraitės sportininkė nešiojo Pepsi-Cola reklama ir Kosta Rikos televizijos stoties emblemą. Plaukikė buvo pirma tokia "nusikaltėlė". Olimpinis komitetas nutarė jos nebausti ir medalio neatėmė.

Kiekviena tauta stebėjo savo atstovų pasirodymus. Afrikos Kenija, sakoma, visai nerodė tokių sporto šakų, kuriuose nebuvo Kenijos ilgų nuotolių bėgikų. Ir čia teko susidurti su naujomis jėgomis. Olimpinių maratoną pirmąsyk istorijoje laimėjo Pietų Afrikos bėgikas. Japonijos žiūrovai labai džiaugėsi netikėtu futbolo rungtynių laimėjimu prieš Braziliją. Visus nustebino nelauktas Nigerijos futbolo vienuolikės laimėjimas ne tik prieš Braziliją, bet ir prieš kitą futbolo galiūnę – Argentina.

Rusijos spauda pabrėžė, kad rusų gimnastams labai trukdė amerikiečių žiūrovai savo reikavimais ir nesportišku poelgiu. Kartais gimnastai negirdėjo muzikos, negalėjo susikaupti. Pastebėtas kraštutinis šovinizmas, išreikštas bliovimu ir mosavimu vėliavomis. NBC režisieriai pasirinko filmuoti, ką norėjo, nes viską perduoti televizijai buvo neįmanoma.

Girdėta skundų ir dėl Atlantos mieste labai padidintų kainų. Moterų futbolo baigmės bilietas kainavo 40 dol. Mažas maišelis riešutų – \$3.50. Popierinis puodukas

Coca Cola kainavo \$4.00. Kalbama, kad Atlantos miesto vadovai supjaustys stadiono bėgimo takus į mažus gabalus ir pardavinės juos kaip Olimpinių žaidynių suvenyrus po 20 dol. už gabalą.

Žaidynėse buvo ir politinių pabėgėlių. Kubos boksinių treneris nutarė nebegrįžti namo. Šiais metais jau keturi kubiečiai sportininkai nutarė pasilikti Amerikoje. Pabėgo ir Irako sunkumų kilnotojas.

Atlantoje pasitaikė ir riausių. Teniso aikštėje susirinkę 12,000 žiūrovų, prasi-dėjus lietui, buvo perkelti į kitą aikštelę po stogu. Bet čia galėjo tilpti tik 5,000. Prasi-dėjus triukšmui ir demonstracijoms, buvo iškviesta riausių policija. Gera dar, kad lietus aprimo ir žaidimas buvo sugrąžintas atgal į erdvesnę vietą.

Argentinos futbolo komanda apgyvendinta Howard Johnson motelyje Athen Georgijoje, buvo apiplėšta. Žaidėjams padaryta nuostolių už apytiksliai 40,000 dol.

Atlantos žaidynėse buvo nepaprastai pagerbtas buvęs boksinkininkas Muhammad Ali. Jis 1960 metų olimpinėse žaidynėse laimėjo aukso medalį savo svorio kategorijoje. Medalį jis buvo pametęs, todėl Tarptautinio olimpinio komiteto pirmininkas Chuanas Antonijas Samarančas jam įteikė kitą. Boksinkininkui Ali buvo pavesta garbė uždegti Atlantos žaidynių tradicinę ugnį. Jis tai padarė, drebėdamas nuo Parkinsono ligos ir susijaudinimo. Ne visiems sportininkams toks boksinkininko Ali pagerbimas patiko. Kitas sunkiasvoris boksinkininkas Joe Frazier, kuris tris kartus kovojo su Ali, pasakė spaudai, kad bokso pasauliui padaryta negarbė. Ali pagarsėjo savo kova prieš JAV karinę tarnybą, jos viešai vengė, be to, tapo nepatriotišku musulmonu.

Rimtas ginčas kilo stalo teniso rungtynėse. Policija suėmė du žiūrovus, tautinės Kinijos vėliavą atsinešusius į stalo teniso salę. Tai vanas jau 17 metų dalyvauja olimpinėse Žaidynėse, pavadintas pagal susitarimą su komunistine Kinija "Chinese Taipei". Jei Taivano sportininkas laimi aukso medalį, jo himnas negrojamas, bet jo vietą užima Olimpinių himnas, o vėliava yra ne valstybinė, bet "olimpinė". Kinija su tuo sutinka.

(Nukelta į 3 psl.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA TEL. (216) 531-8150
FAX. 216 531-8428

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. • Subscription per year \$30.00 • Single copy 65 cents. Air mail overseas \$100.00 yr.

Prenumerata metams \$30.00, pusei metų \$17.00 • Oro paštu į užsienį metams \$100.00 pusei metų \$55.00 • Atskiro numerio kaina 65 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. • Nespausdinti straipsniai gražinami tik autoriams prašant – Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Redaktoriaus skiltis

LIETUVIŠKOS KEISTENYBĖS

Lietuvos Seimo rinkimai vis labiau artėja. Vis garsesnis rinkiminio balagano šurmuly. Kur jau čia ir begalvosi apie atostogas! Net sukaitę iš vieno pasaulio krašto į kitą laksto "didžiųjų" partijų lyderiai ir pasiuntiniai. Vienas, užsienio lietuvių širdis sugraudinęs ir doleriukų pasirinkęs, išlekia, žiū, jau kitas atlekia. Vis naujas "rėmėjų" komandas prašo sudarinėti, žada visus aukotojus aukso raidėmis į savo partinę istoriją įrašyti. Aišku, žada, aukso kalnus ir Lietuvai. Visi kovoja už tuos 98 proc. Lietuvos nepartinių. Kiekvienas stengiasi pabrėžti, kad jie nuo visų kitų labiausiai ... skiriasi. Jie tiesiog "kitokie" ir "nepakartojami"!

Kur jau čia bekliausi tu solidžių ponų ir ponių, daugiau nemūsiškai kalbančiose šalyse laiko, negu Lietuvoje, praleidžiančių, apie tautos vienybę. Apie savo "išskirtinį patriotizmą" išdairnavę, tautiečių liesėjančias kišenėles aptuštinę, švilpia moderniais laineriais į tarptautinius fondus. Mat, žodis "fondas", sako, labiausiai siejamas su žodžiu "užfundyti". O ten nuvažiavus, jau kita dainelė giedama: štai kokie mes "transnacionaliniai", "atviri Europai ir visam pasauliui". Kosmopolitizmas, esąs pats nuostabiausias dalykas. Kam ten savo Seime sėdėti, kaip sakoma, popieriukus stumdyti, jei per tą "kadenciją" net mokslus užsienyje gali išeiti. Atsarga gėdos nedaro: jei žemiečiai į valdžią nebeišrinktų, užsienietiški diplomai padės gerą postą susirasti.

Lekia socdemai į "Socinternacionalą". Vis atsiklausia jo vadovų, ką sugrįžus kalbėti, ką paremti, o ką pasmerkti. Dažnai kartoja: "Socinternacionalas mūsų nesuprastų". Krikdėmai su turtingais vokiečiais šnekučiuojasi. Kolegos, mat! Konservatoriai anglų lordus ir skandinavų moderatus bando šnekinti. Tik anie kažko-

dėl įtariai šnairuoja, materialinių garantijų (žemės pardavimo, mūtų panaikinimo ir pan.) reikalauja. Atrodo, kad jiems "aristokratiška" mūsų konservatorių kilmė abejonių kelia. Kur jau čia neprisiminsi pasakos apie vargšę pelytę, katino bajorystės popierius sugraūžusią.

Prieš kurį laiką "Dirvoje" buvo paskelbta anketa, skirta užsienyje gyvenantiems Lietuvos piliečiams arba galvojantiems jais tapti. Buvo klausiama, už kurią partiją balsuotumėte, kuriuos darbus laimėjusiems pirmiausia lieptumėte atlikti. Gavome 318 atsakymų. Tai gana nedaug, lyginant su mūsų savaitraščio skaitytojų skaičiumi. Pasirodo, pats didžiausias sunkumas užsienio lietuviams – "partijų" gausa Lietuvoje. Tik pažiūrėkite, kiek tarp jų yra "demokratinų". Darbo demokratinė, socialdemokratinė, krikščioniškoji demokratinė ir galų gale didžiųjų vis apstumdoma *demokratų partija*. Tie didieji pasižiūri į ją su ironiška šypsenėle, pakikena į sauja ir paaiškina: "Priklausau paraštinėms partijoms, turi mažą laikraštėlį". Užsienio lietuvių klausia, kuo jos visos skiriasi ir kam jų tiek reikia. Kuri tada iš jų bene 30 partijų esanti "nedemokratinė"?

Beveik visose Lietuvoje skelbiamose apklausų suvestinėse lietuvių tautininkų sąjunga neminima arba nurodoma, kad už ją balsuotų tik 0.3 proc. rinkėjų. Dar viena lietuviška keistybė. Už politinę jėgą, kurios svarbiausias tikslas – lietuviybės išsaugojimas, lietuviai, atseit, nebalsuotų.

Kukli "Dirvos" skaitytųjų apklausa, žinoma, negali lygintis su "Baltijos tyrimais". Bet mums patiems jos rezultatai – gana įdomūs: 146 arba apytiksliai 46% balsuotų už lietuvių tautininkų sąjungą, 67 (21%) – už krikščionių demokratų, 22 (7%) – už konservatorių, 83 (26%) – dar nėra apsisprendę.

LIETUVOS SEIMO RINKIMAI IR IŠEIVIJA

Juozas Žygas

Rinkimai jau "ne už jūrų marių, ne už vandenėlių". Apie tai jau vis dažniau spaudoje skaitome ir net žmonių pokalbiuose girdime. Jeigu norime, kad rinkimai pastatytų prie vairo žmones, kurie bandytų Lietuvos laivą įvesti į saugesnius vandenis, tai turime ne tik kalbėti, bet ir veikti. Dabartiniai vairininkai vairuoja neišvengiamos nelaimės link. Lietuva yra pavojuje, nes "dabartiniai" baigia žmones visai nuskurdinti.

Žinoma, mūsų pačių balsai gal didelės reikšmės ir neturės, kadangi sakoma, kad tik 1400 teturi Lietuvos pilietybę. Tai nėra daug! Tačiau beveik visi Lietuvoje turime giminių, pažįstamų bei draugų. Tad reikia imti tušinuką į rankas ir jiems laiškus rašyti.

Nereikėtų vien tik apie savo ligas pasakoti, kadangi kraštas, kurį laikome savu, yra dar didesnis ligonis. Nenoriu būti pesimistas, tačiau ir užmerktomis akimis nevaikštau. Nereikia būti visaregiu, kad matytum, kur kraštas yra stumiamas.

Žemės ūkis sugriautas, tesimato tik vienas kitas senyvas žmogus, bandantis šį bei tą daryti. Kur-ne-kur gulinėja karvutė ar dvi, labai retai trejetas matosi. Apie ko-

kį intensyvų ūkininkavimą būtų galima kalbėti, kuomet važiuojant keliu, viena kita sodyba tesimato už kilometro ar net toliau? Tai tušti buvusių "kolūkių" plotai.

Tą patį galima ir apie pramonę pasakyti. Beveik kiekviename miestelyje matosi stypsantis kaminas ar net keli. Deja, jie savo paskirties nebeatlieka, nes retai iš kurio dūmai rūksta. Pramonės gamyba dar tebemažėja. Žvejybos laivynas sužlugdytas.

Dabartinė LDDP (Lietuvos Didžiųjų Duobkasių partijos) valdžia jau sugėbė kraštą į akivarą nuvesti. Užsienio paskolos, dar šiam Seimui neišsiskirsčius, gali pasiekti pusantro milijardo dolerių. O kur dar vidaus skolos? Tad reikia Lietuvos žmonėms savo laiškuose išaiškinti, kad "dabartiniai" turėjo užtektinai laiko krašto ekonomikai sutvarkyti. Paaiškėjo, kad jie tik griauti ir plėsti temoka! Jie ne Lietuva ir jos žmonėmis, o tik savomis kišenėmis rūpinosi.

Reikia numatyti, kad rinkiminė kova gali būti arši, nes vyks "kova už būvį". LDDP žino, kad žmonių pasitikėjimą yra praradusi, tad gali kovoti, kaip sužeistas žvėris. Juk daugelis supranta,

kad valdžiai pasikeitus, gali tecti aiškintis, iš kur pilaitės ir vilos atsirado. Gal būt ne vienam ir už groty pasėdėti tectų!

Remiantis viešosios nuomonės apklausų duomenimis ir bendros žmonių nuotaikos stebėjimais, "dabartiniai" daug vilčių turėti nereikia. Tačiau jie turi du stiprius sąjungininkus: žmonių apatiją ir dešiniųjų susiskaldymą. Šie abu "dabartinių" sąjungininkai yra stipriai apsikasę, todėl juos nugalėti nėra taip lengva. Žmonių apatija yra giliai išsiaknijusi. Žmonės, kurie buvo daugelio ir daug sykių apgauti, dabar beveik niekuo nebetiki. Juos pasiekti irgi nebus lengva, kadangi nemaža iš jų net laikraščių nebeskaito. Po visų apgavimų ir apiplėšimų, atliekamų litų spaudai jie nebeturi.

O dešinieji yra susiskaldę į daugelį partijų-partijėlių. Juos sunku paveikti, kadangi jie visi savo teisumu yra įsitikinę. Kadangi tik jie vieni yra teisingi, tad bendros kalbos ir vieningo darbo su kitais dirbti negali. Jų rietenos gali išgelbėti LDDP nuo visiško sužlugimo.

Iš visur apie viską

(Atkelta iš 2 psl.)

Sakoma, kad Atlantos olimpinės žaidynės per televiziją stebėjo apie trys su puse milijardo žmonių, kitaip sakant, du trečdaliai žmonių. Kas apskaičiuos, kokia yra tokios minios perkamoji galia?

Bombų nebijome

Pasibaigus olimpiadai, Amerikoje turi prasidėti dar didesnės varžybos dėl Baltųjų Rūmų. Didžiosios politinės partijos šį mėnesį rengia savo suvažiavimus ir ruošiasi paskelbti savo planus.

Visų pažiūrų rinkėjai pripažįsta, kad olimpinės žaidynės buvo naudingos dabartiniam prezidentui Clintonui. Jis pats ir jo šeima panaudojo žaidynės asmeni-

nams pasirodymams ir pareiškimams. Sakoma, kad prezidento žodžiai, pasakyti po teroristų bombos sprogi-mo: "Negalime leisti terorui laimėti. Žaidynės turi būti tęsiamos. Olimpinių dvasia laimės." duos prezidentui šimtus tūkstančių balsų. Teroras Atlantoje priminė įvykius 1972 m. olimpinėse žaidynėse Miunchene, kuriose teroristai nušovė 11 Izraelio sportininkų ir vadovų. Žaidynės buvo oficialiai pertrauktos 34 valandoms, tačiau po susikaupimo ir maldų buvo tęsiamos toliau. Jau paaiškėjo, kad tokie smurto veiksmai neatgrasina valstybių ruošti naujas olimpinės žaidynės. Olimpinių vėliava jau perduota Australijai – Sidnio miestui. Net 11 miestų pasisiūlė surengti

2004 metų vasaros žaidynės. Tarp jų yra ir Pietų Afrikos respublikos miestas Keiptaunas.

Buvo žaidynėse nesusipratimų ir su narkotikų, energiją žadinančių vaistų naudojimu. Atlantoje buvo bandomi nauji vaistų ieškojimo būdai, nuo kurių neįmanoma išsisukti. Vaistas "Bromantan" buvo rastas rusų plaukiko, rusų imtynininko, lietuvių dviratininkės Ritos Raznaitės kraujyje. (Neseniai pranešta, kad sporto arbitražo teismas atšaukė kelių sportininkų, tarp jų ir R. Raznaitės diskvalifikaciją. Jų pasiekti rezultatai – užskaityti. Redakcijos pastaba) Airė ilgų distancijų bėgikė buvo pabarta už vaistų nuo kosulio Robitussin naudojimą.

T Ė V Y N Ė S P A D A N G Ė J E

ŠIAULIEČIŲ SUVAŽIAVIMAS

Henrikas Stasas

Antroji suvažiavimo diena buvo pavadinta "Krašto diena". Tad visai diena ir išvykome į Šiaulių kraštą. 10 valandą ryto mūsų autobusas pajudėjo Kryžių kalno link. Saulė dar vis slėpėsi po debesimis, dangus žadėjo tik liūtį ir šaltą orą. Kai pasiekėm Kryžių kalną, smulkus, bet sodrus lietus jau vėl drėkino žemę. Skėčiais prisidengę, paklaidžiojom po kryžių ir smūtkelių mišką be noro sustoti prie įdomesnių kryžių ar būdingesnių užrašų. Po to sėdom į autobusą ir vykom į Saulės mūšio teritoriją. Čia turėjo vykti pagrindinė mūsų šios dienos programos dalis. Buvo numatyta vietoje susipažinti su Saulės mūšio įamžinimo projektu. Laimei lietus liovėsi. Stovėdami šlapioje pievoje, išklausėm apie Saulės mūšio įamžinimo projektą ir plačią to mūšio istorinę apžvalgą. Su projektu pirmiausia mus supažindino inž. K. Šavinis, vadovaujantis Saulės mūšio įamžinimo komitetui. Jis pastebėjo, kad istorikų ir geologų galutinai nustatyta, kad Saulės mūšis vyko šioje vietoje, kurioje dabar esame. Tai vieta tarp Šiaulių ir Joniškio, kur į Mūšą įteka Tautinės upelis ir kurėjo senasis Rygos – Karaliaučiaus kelias. Šioje teritorijoje dabar yra skirta 100 ha paminklo apsaugos zoni. Tačiau paminklui ir jo aplinkai bus naudojami tik 4 ha žemės. Šioje zonoje nebus vykdoma ūkinė veikla.

Projekto autorė Virginija Taujanskienė supažindino su projekto planu ir brėžiniais. Pagrindinė paminklo dalis atrodo pasagos formos. Aplink ją išdėstytos kitos detalės. Šis projektas dar nėra galutinai priimtas (gali būti

padaryta kai kurių pataisų), tačiau atrodo pakankamai realus ir nebrangus.

Istorikas R. Batūra gana plačiai nušvietė XIII ir XIV amžiuje vykusį Livonijos ordino veržimąsi į Lietuvos teritoriją. Jis pastebėjo, kad Saulės mūšis įeina į to amžiaus didžiųjų mūšių dešimtuką. Pagal riterių žuvimą jis yra šeštoje vietoje, o pagal reikšmę – vienas iš svarbiausių. Juk tame mūšyje žuvo visa kalavijuočių vadovybė ir šis ordinas po to daugiau nebeatsigavo.

Iš čia tęsėme mūsų pažintinę kelionę į Joniškį ir Žagarę. Tačiau prieš išvykstant ūkininko A. Kondroto buvome pakviesti priešpiečiams. Pagal lietuvišką vaisingumą ant stalų nieko netrūko: tokie priešpiečiai galėjo atstoti ir gerus pietus. Neutrūko ir gero stipriai putojančio naminio alaus, kurio pirmą kartą teko gyvenime ragauti. Pasivašinę pagal lietuvišką paprotį neužmiršome ir padainuoti. Nuoširdžiai padėkoję šeimininkams už puikias vaišes, išvykome į Joniškį.

Pirmiausia Joniškyje buvo numatytas priėmimas rajono savivaldybėje. Miesto meras čia supažindino su savo bendradarbiais ir papasakojo, kaip Joniškis tvarkosi, kokie nuveikti darbai ir numatyti ateities planai. Jis taip pat pažymėjo, kad Joniškio rajonas ne tik moraliai bet ir finansiškai remia Saulės mūšio įamžinimo projektą.

Turėjome laiko susipažinti su Joniškiu miestu, kurio labai įdomi planinė struktūra. Pirmiausia į akis krinta nemaža trikampė aikš-

tė, į kurią sueina net 7 gatvės. Aikštė anksčiau garsėjo dideliu turgumi. Sovietmečiu ji buvo užstatyta įprastais tam laikotarpiui blokinių pastatais. Taip miestas prarado savitą vaizdą.

Didelė ir graži Joniškio bažnyčia. Joje galima rasti įvairių stilių bruožų: klasicizmo, baroko, gotikos ir kt. Sakoma, kad ji statyta ne pagal originalų projektą, o sekant Europos bažnyčių modeliais. Įdomu yra tai, kad važiuojant Šiaulių–Joniškio plentu, pusiaukelyje – tiesioje plento linijoje – matomos abi bažnyčios, t.y. Šiaulių ir Joniškio. Todėl žmonės ir sako, kad kelias nuo Šiaulių į Joniškį yra kelias nuo vienos bažnyčios į kitą.

Modernios architektūros mieste nedaug. Yra tik vienas gražus pastatas, kuriame įsikūręs restoranas. Tai architekto Paulausko kūrinys. Prie įdomesnių architektūrinių pastatų priskirtinos ir dvi žydų sinagogos. Joniškio miestas jas grąžino žydų bendruomenei, tačiau ši yra negausi ir jų restauruoti nepajėgia. Joniškyje dabar priskaičiuojama 12,000 gyventojų, veikia trys vidurinės mokyklos ir meno mokykla.

Istoriškai Joniškis siejamas su Sidabrės pilimi. Pirmą kartą Joniškio vardas paminėtas 1289 m., kai Sidabrės pilis atlaikė kryžiuočių antplūdį. Tai ir buvusi, kaip mano istorikai, Joniškio pradžia. Vėliau Joniškis minimas 1523 m., kai Vilniaus vyskupas Jonas vizitavo Kuršo pasienį ir čia dar rado pagonybę. 1616 m. karalius Zigmantas Vaza Joniškiui suteikė Magdeburgo teises.

(Bus daugiau)

PREZIDENTO ANTANO SMETONOS GIMTADIENIUI

(Fotoreportažas iš Lietuvos)

Paminklinis akmuo Prezidento A. Smetonos gimtinėje. Neseniai joje apsilankė dr. L. Kriaučeliūnas

Prezidento A. Smetonos vasaros rezidencija Taujėnų valsčiuje. Dešinėje - dr. L. Kriaučeliūnas ir inž. E. Bartkus

A. Smetonos paminklas Prezidentūros kiemelyje. Šalia - dr. Leonas Kriaučeliūnas.

Henrikas Stasas apžiūri vietovę, kur bus pastatytas paminklas Saulės mūšiui atminti

AMERIKOS LIETUVIŲ NAUJIENOS

LOS ANGELES TAUTINIAI NAMAI

Rūta Sakienė

Liūdna pasidaro, kai išgirsti, kad kai kurių telkinių lietuviškieji židiniai blėsta ir net visai užgesa. Toks gyvenimo dėsni: atėjai, pabuvai ir turi pasitraukti. Todėl reikia džiaugtis ir didžiulis, kad Los Angeles Lietuvių Tautiniai namai tvirtai stovi ant tvirtų savo pamatų, nepabūgusių nei laiko tėkmės, nei žemės drebėjimų.

Metiniame susirinkime sužinojome, kad šiemet, atlikus išorinį ir vidinį remontą, atsijauninę ir pasigražinę, Lietuvių Tautiniai namai į savo svetingą glėbį gali priimti ir mielai patenkinti Los Angeles lietuvių poreikius. Čia vyksta visokios šeimų šventės, sukačių paminėjimai, paskaitos ir įvairių organizacijų susirinkimai, jų valdybų posėdžiai. Apatinėje svetainėje penkias dienas per savaitę susirenka mūsų "senjorai" papietauti ir pasižmonėti. Didžiąją salę, žinoma, tenka dažnai išnuomoti kitataučiams, nes juk reikia iš kur nors gauti pajamų ne tik paties pastato išlaikymui, bet ir aukoms, kurias Tautinių namų direktorių kabinetas kasmet dosnia ranka išdalina.

Pirmame aukšte išnuomuojuamos keturios komercinės patalpos. Vieną iš jų penkiolika metų naudojo skautai, pavertę šią patalpą sandėliu. "Nuoma" pradžioje buvo penki, paskui vienas doleris, o paskutiniu laiku – veltui. Šiemet Tautinių Namų direktorių kabinetas pagaliau nutarė tokios sutarties nebepratęsti. Skautų vadovams išreiškus nepasitenkinimą,

Tautinių Namų pirmininkas Jonas Petronis paaiškino, kad skautams Tautiniai Namai ir toliau bus atviri. Jie galės naudotis jų patalpomis savo susirinkimams, posėdžiams ir sueigoms. Už patalpų nuomą gautas lėšas bus galima skirti lietuvių palaikymui Amerikoje, o ypač lietuviškos dvasios stiprinimui Lietuvoje. Per tuos penkiolika metų šios patalpos nuoma būtų Tautiniams Namams davusi \$140,000 pajamų. Tai didelė suma.

Rotaciniu būdu dalis valdybos narių yra perrenkama kas antri metai. Šiemet terminas baigėsi Broniui Dūdai, Ramūnui Bužėnui ir Aloyzui Pečiuliui.

Bronius Dūda, vienas iš Tautinių namų įkūrėjų, dvi kadencijas pirmininkavęs ir be pertraukos dirbęs jų administracijoje, toliau nebekandidavo. Už didžiulį įnašą Bronius Dūda pakeltas garbės nariu. Ramūnas Bužėnas ir Aloyzas Pečiulis sutiko kandidatuoti, o trečiuoju pasiūlytas Virgilijus Kasputis. Visi trys vienbalsiai išrinkti dvejiems metams. Į Revizijos Komisiją pasiūlyti ir vienbalsiai išrinkti: Antanas Mažeika, dr. Povilas Švarcas ir Alfonsas Tumas.

Sėkmės ir ištvermės Los Angeles Tautinių namų darbščiui ir apšukiam direktorių kabinetui bei nepailstančiam pirmininkui Jonui Petroniui. Linkime tolimesnių gausių gerų darbų bei dosnių aukų lietuvių reikalingam.

Rūta Sakienė

SĖKMINGAS GOLFO TURNYRAS

Liepos 15 d. vyko III-is George Perles golfo turnyras, Paint Creek Golfo laukuose, Loke Orion, MI. Susirinko 75 golfininkai, pasirengę paremti "Pagalba Lietuvai" veiklą. Vyko 50/50 žaidimai ir tylos varžybos (silent auction). Jų pelnas – daugiau kaip 5,000 dol. Turėjome 15 korporacijos rėmėjų. Vakare vyko banketas, kuriame dalyvavo 105 dalyviai. Tarp jų buvo ir viešnia seselė Aušra Garliauskaitė, kuri šiuo laiku svečiuojasi pas savo tėvelius – Stasį ir Erną Garlauskus. Ji išsamiai apibūdino seselių pranciškonų veiklą Utenoje ir pareiškė, kad moralinė ir pinigine parama yra labai rei-

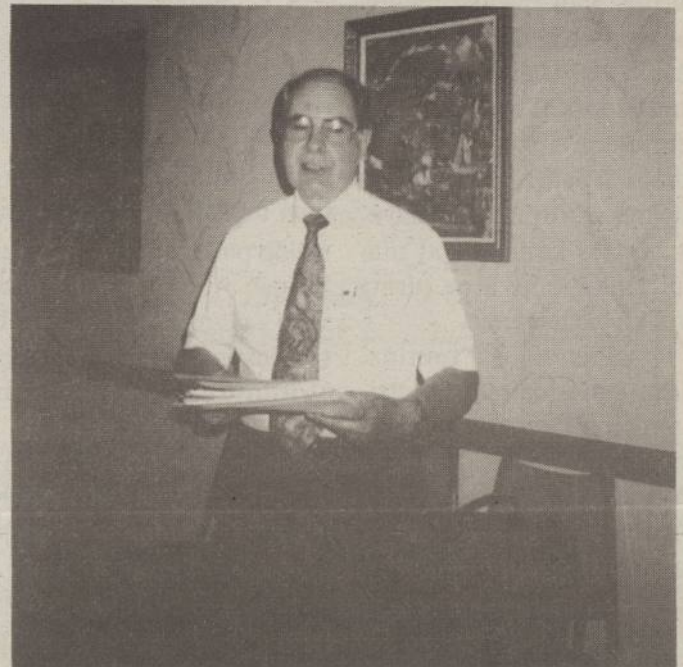
kalinga. Seselės šiuo laiku prižiūri naujai jų įsteigtą Šv. Klaros ligoninę. Aušra aiškino, kad labai reikia šaldytuvo vaistams laikyti. George Perles pasiūlė skirti \$1500 tam reikalui iš šio vakaro pelno.

Visas šio renginio pelnas skirtas Lietuvos Vyčių padaliniui, "Pagalba Lietuvai", kuriam vadovauja L.V. Garbės narys Robertas Boris. Nutarta toliau tęsti paramą Betanijos sriubos virtuvei, kuriai vadovauja Vilniaus arkivyskupas metropolitas Audrys Bačkis. "Pagalba Lietuvai" valdybos vardu dėkojame visiems už apsilankymą ir pinigine paramą. Iki pasimatymo kitais metais!

Regina Juškaitė

GERAS LIETUVIŲ FONDO DERLIUS

Edvardas Šulaitis

Kalba LF tarybos pirmininkas Vytautas Kamantas. Ed.Šulaičio nuotrauka

Lietuvių Fondas yra lyg tas gerasis Kalėdų Senelis, kuris kas metai vis paskiria dideles pinigų sumas lietuvių švietimui, jaunimui, kultūros ir visuomeniniams reikalams. Tik toks skirtumas, kad šias gėrybes Fondas mums padovanoja ne metų pabaigoje, bet viduryje.

Kaip ir anksčiau, taip ir šiemet apie šias dovanas buvo kalbėta LF surengtoje spaudos konferencijoje, kuri įvyko birželio 29 d. "Seklyčios" patalpose Čikagoje. Čia pagrindinį pranešimą perskaitė LF Pelnų skirstymo komisijos pirmininkė Daina Kojelytė, kuri pažymėjo, kad šiemet buvo paskirta rekordinė suma – net 410,670 dolerių. Jos vadovaujama komisija, kurioje dirbo Vytautas Narutis, dr. Gediminas Balukas, Vaclovas Momkus bei JAV LB Krašto valdybos paskirti atstovai (Petras Kaufmanas, Vilija Sužiedėlienė, Juozas Baužys, Gintaras Čepas) svarstė gautus 329 prašymus. Pilnai arba iš dalies patenkinti 163 prašymai.

Šalia šios komisijos veikė ir Stipendijų pakomisė, kuri tikrino prašymus stipendijoms gauti. Joje dalyvavę asmenys (Jolita Narutienė, Vytenis Kirvelaitis, Dalius Vasys ir Daina Kojelytė) apsvarstė 158 prašymus ir pasiūlė Pelnų skirstymo komisijai patenkinti 94. Pirmenybė buvo teikiama JAV gyvenantiems studentams, o taip pat trumpalaikėms studijoms arba tiems studentams, kurie tęsia pobakalaurinį mokslą. Atsižvelgta ir į studentų mokymosi pažymius, jų dalyvavimą lietuviškoje veikloje. Tų JAV gyvenančiųjų studentų prašymai, prie kurių nebuvo duomenų apie prašytojų finansinę būklę ir rekomendacijų, visai nebuvo svarstomi.

Pagal spaudos atstovams išdalintą apyskaitą, daugiausia pinigų atiteko

švietimui – 177,235 dol. Tai sudaro 43.15% visos sumos. Visuomeniniams reikalams skirta 143,935 dol. (35.05%). Trečioje vietoje – kultūriniai reikalai, kuriems skirta 89,500 (21.80%).

Daugiau negu pusė švietimui skirtų pinigų atiteko studentų stipendijoms. Lietuvos studentams paskirti 42 tūkst. dol. Du studentai iš Pietų Amerikos gavo 7 tūkst. dolerių, kad galėtų mokytis Vasario 16-osios gimnazijoje Vokietijoje. Amerikoje ir kitur gyvenantieji studentai gavo 35 tūkst. dolerių paramą.

Visuomeninių reikalų skyriuje daugiausia pinigų paskirta užsienio lietuvių spaudai – 38 tūkst. dol. Atskirai dar tūkstantinė duota "Lituanus" žurnalo leidimui, 500 dol. "Varpo" žurnalui, 250 dol. leidiniui "Lietuvos žurnalistas". Neužmiršta ir Lietuvos spauda, kuriai skirta 6,500 dol.: "Dienovidžiui" – 5 tūkst., "Vorutai" – 1 tūkst. ir "Caritui" – 500 dolerių.

14,500 dolerių gavo JAV LB Krašto valdyba. 12,000 dol. atiteko šios organizacijos Kultūros tarybai, o 11,000 dol. – Socialinių reikalų tarybai.

Klaipėdos universitetui (dr. Pemkaus bibliotekai įrengti) skirta 30,000 dol. 21,000 dol. atiteko 5 knygų išleidimui. Tų knygų pavadinimai: "Kiekviena diena su AL-ANON", "Gyvenimo stiliai. Meilės vaidmuo", "Lietuvių partizanų istorija dokumentuose", "Lietuvių partizanų naikinimas", "Šiaurės Amerikos lietuvių švietimas".

Šios konferencijos pradžioje ilgesnį žodį tarė ir naujasis LF Tarybos pirmininkas V.Kamantas. Jis pažymėjo, kad šią vasarą jau bus pasiekta 8.5 milijono kapitalo ir nutarta siekti 10 milijonų. Tai leistų Pelnų skirstymo komisijai skirti dar didesnes sumas. 1962 metais buvo padalinta tik 1,200 dol. pelno.

Trumpai kalbėjo ir LF valdybos pirmininkas Povilas Kilius. Savo mintimis, padėkomis ir klausimais pasidalijo Aldona Šmulskštienė, Bronius Juodelis, Regina Kūčienė, Antanas Juodvalkis, Birutė Jasaitienė ir kt. Konferenciją pradėjo ir baigė LF valdybos atstovas spaudai Juozas Končius. Dalyvavo apie 40 LF veikėjų, spaudos, radijo ir televizijos atstovų.

PLAUKIA PARAMA Į LIETUVĄ

New Yorko Šaulių Kuopos valdyba, atsižvelgdama į Lietuvos Šaulių sąjungos sunkią finansinę padėtį, negaunant jokios paramos iš Lietuvos valdžios, paskyrė iš kuopos izdo \$1000 sąjungai paremti. Valdyba taip pat nutarė perduoti sąjungai pakančią kiekį kuopos išleistų knygų (Elenos Juciūtės "Pėdos mirties zonoje", dr. Algirdo Budreckio "DLK Algirdas" ir Jono Rūtenio "Šven-

tieji dūmai"), kad jos būtų išdalintos Lietuvoje esančių kuopų bibliotekoms. Knygų siunta (14 dėžių), jau pasiekė Lietuvą. Skirtuosius pinigus nuvežė kuopos vadas Kęstutis Miklas ir juos asmeniškai įteikė LŠS vadui Rimvydui Mintautui sąjungos būstinėje Kaune, stebint sąjungos vadovybei. Būdamas Kaune, K. Miklas aplankė Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos būstinę, kur įteikė tos

sąjungos pirmininkui Antanui Lukšai kuopos \$200 bei Suffolk apskrities lietuvių klubo \$300, skirtus Lietuvos Laisvės Kovų Sąjūdžiui – partizanų šeimoms paremti. Vilniuje jis aplankė Lietuvos istorijos laikraštį "Vorutą", kur jos leidėjui ir vyriausiam redaktoriui Juozui Vercinkevičiui įteikė Suffolk apskrities lietuvių klubo vardu \$200 auką, skirtą to laikraščio leidybai.

"DIRVOS" – "VILTIES" GEUŽINĖ

(Vlado Bacevičiaus nuotraukos)

Rugpjūčio 4-oji iš tikrųjų buvo nuostabiai graži. Kaip ir buvo rašoma kvietimuose, visi keliai tą sekmadienį vedė į Clevelando priemiestį, kur labai gražioje vietovėje yra išikūrę Liuda ir Vincas Apaniai. Specialios rodyklės ir trispalvės vėliavėlės žymėjo kelio kryptį mažiau žinantiems arba pirmą kartą atvykstantiems.

Pasukę iš ramios, miške nutiestos gatvės, atsidūrėme puikios gamtos prieglobstyje ir nuoširdžių žmonių draugijoje. Vienas po kito į Apanių sodybą suko lietuvių automobiliai. Tvarkdariai rikiavo juos lygiomis eilėmis, kviesdami atvykusius eiti į sodą.

Atvykęs į tokią, nepaprastai rūpestingai tvarkomą sodybą gali dar kartą įsitikinti, ką gali darbščios lietuvių rankos. Kiekvienas medelis pasodintas ten, kur jis labiausiai tinka, kiekvienas augalėlis su meile išpuoselėtas. Kiekvienas vejų kampeilis išlygintas ir išgrazintas. Todėl visai nenuostabu, kad daug lietuviškojo telkinio renginių jau daug metų vyksta šioje sodyboje. Nuoširdžiausias ačiū mieliems Liudai ir Vincui – kruopščiai prižiūrimo kampelio šeimininkams.

Atvykusius į gegužinę sutiko "Vilties" draugijos nariai – ilgamečiai "Dirvos" talkininkai – Jonas Citulis ir Mečys Aukštuolis. Jie priimi-

nėjo laikraščio paramai skirtas aukas, registravo gegužinės dalyvius. Raimundas ir Stasė Baltušiai bei jų dukra Leta tvarkė virtuvę, iš kurios sklido puikiai paruoštų valgių kvapai. Ant kitų stalų puikavosi gaivinantieji gėrimai. Ištroškusius pagirdyti rūpinosi V.Blinstrubas, jam talkininkavo Taraška ir kt.

Dar ant vieno stalo rikiavosi dovanų, kurios turėjo atitekti specialios loterijos laimėtojams, eilutė. Buvo ir dovanų, skirtų jau išėjusių į Amžinąją karalystę atminimui. Greta dovanos, skirtos a.a. Juliaus Stankaus atminimui, buvo ir jo vaikų – Andriaus ir Kristinos parengtas "fantas". Pats Julius, sunkios ligos iškamuotas, ilsisi Visų sielų kapinėse, visai netoli nuo mauzoliejaus, kuriame palaidotas Lietuvos Prezidentas Antanas Smetona ir jo žmona Sofija. Och, kokias minias lietuvių išvystume, jei kartu su mumis būtų tie, kurie karo audrų nublokšti į šį tolimą kraštą, jau užmerkė akis.

Gal ir nereikėjo, kalbant apie šventę, išleisti liūdny prisiminimų? O gal kaip tik reikėjo tai padaryti? Jei dažniau prisimintume savo artimuosius, jei dažniau susimąstytume ir kitiems primintume skaudžią tautos

dalies lemtį, gal ir šio pasaulio galiūnai atsargiau darytų sprendimus, nulemiančius tautų ir valstybių likimą.

Į šią gražią "Dirvos" ir "Vilties" šventę atvyko svečių ir iš tolimesniųjų vietovių. Nepabūgęs ilgos kelionės, kaip ir kasmet, apsilankė Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos pirmininkas dr. Leonas Kriaučeliūnas. Visada, kai jį susitinki, gali pasisemti ypatingos energijos, optimizmo, gražaus sąmojo. Nuoširdžiais plojimais sutiko jo ryškią trumpą kalbą susirinkusieji, kurių buvo dau-

Dainuoja Ramunė ir Ernesta Bartuškaitės

O jų klausosi dr. L.Kriaučeliūnas, I.Bublienė, dr. V.Stankus, dr. D.Puškorienė ir kiti

Gegužinės registratoriai ir aukų rinkėjai: Jonas Citulis ir Mečys Aukštuolis

"Vilties" draugijos valdyba ir jos svečiai. Iš kairės: dr. L.Kriaučeliūnas, A.Matulionis, dr.J.Jasaitis, dr. V.Stankus, V.Blinstrubas, J.Citulis

giau kaip 80.

Kalbėjo "Vilties" draugijos pirmininkas Algirdas Matulionis ir kai kurie kiti iškilnių dalyviai. Daug gegužinės dalyvių nuoširdžiai išsakė savo nuomonę apie atsinaujusį laikraštį, linkėjo jo bendradarbiams kantrybės ir ryžto eiti pasirinktu keliu. O paskui prie garsintuvo atbėgo dvi sesytės – Ramunė ir Ernesta Bartuškaitės, kurių gražios dainelės visiems mums paliko itin šviesų prisiminimą.

Daug žmonių prisidėjo, kad ši šventė suteiktų džiaugsmo. Dėkojame Šv,

Jurgio parapijos klebonui J.Bacevičiui už labai didelę pagalbą gegužinės rengėjams. Jos metu naudojamos parapijos stalais ir kėdėmis, o sunkvežimiu visas inventorių buvo atvežtas ir parvežtas. Dėkojame ponioms, iškepusioms tai progai skirtus pyragus bei tortus: St.Stasienei, J.Budrienei, S.Blinstrubienei, S.Baltušienei, L.Bartuškienei ir kt. Nuoširdus ačiū-linksmiesiems loterijos vadovams Zenonui Obeleniui ir Aleksandrui Petraus-

kiui. Dėkui visiems, į šią šventę atvykusiems, "Dirvai" aukojusiems, loterijoje dalyvavusiems, stalus dengusiems ir juos vėliau nešiojusiems bei savo buvimu suteikusiems šiai gegužinei nepakartojamo jaukumo. Kaip sakydavo senovėje, prabandykite tie, mielieji mūsų talkininkai, kurių pavardžių čia nepaminėjau. Kitame "Dirvos" numeryje paskelbsime aukotojų sąrašus.

Iki naujų susitikimų!
Redaktorius

Redaktorius, matyt, vėl kažką redagavo.

PRELATO KELIAS

Jonas Kučinskas – Kučingis.
"MANO GYVENIMO
TAKAIS"

Nesenai pasirodė Jono A. Kučinsko–Kučingio, Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos prelato autobiografinė knyga kukliu pavadinimu "Mano gyvenimo takais". Knyga sąlyginai galima suskirstyti į dvi dalis: pirmoji – nuo gimimo iki pirmųjų kunigystės dienų Lietuvoje; antroji – nuo tremties Vokietijon iki atvykimo ir veiklos Los Angeles.

Knyga mirgėte mirga istoriniais faktais ir įvykiais, nužymėjusiais ilgą ir garbingą Prelato kelią nuo Šnypšlių kaimo, Švėkšnos parapijoje, per studijas kunigų seminarijoje Telšiuose iki visuotino pripažinimo bažnytinėje veikloje Los Angeles. Sužinome, kad keturias klases pabaigęs Jonas Kučinskas, kunigo S. Skelčio paakintas, išvyko Italijon tęsti mokslų. Buvęs Švėkšnos prelatas, tada jau gyvenęs Los Angeles, Julius Maciejauskas suteikė jam stipendiją mokslui kunigų seminarijoje. 1937 m. birželį Jonas Kučinskas Telšių Katedroje buvo išventintas kunigu ir paskirtas Šilalės gimnazijos kapelionu ir parapijos vikaru. Po metų kunigas vėl išvyko Italijon tęsti mokslų. Jis grįžo namo, kai Europoje jau siautė karas. Netrukus sovietai okupavo Lietuvą. Sovietmetis nuvedė jauną kunigą į Tauragę, kur jis ir pasitiko karą, atėjusį Tėvynėn. Vokiečiai nustūmę rusus, atnešė savą "tvarką", kurias vėl keitė artėjantis iš rytų frontas. 1944 m. rugsėjį kunigas pasitraukia į Vokietiją. Būnant Nasgestadte, atgimsta ryšiai su pavergta Lietuva, artimaisiais, užsimezga draugystė laiškais su prelatu J. Maciejausku. Pastarojo kvietimu, 1946 m. liepą kunigas palieka Vokietiją ir iškeliauja Amerikon.

Antroji knygos dalis nusėta vardais ir pavardėmis žmonių, kuriuos kunigas sutiko, taip pat vietovardžiais ir įvykiais, ženklusiais kelią nuo išlipimo į laisvą Amerikos žemę New York mieste iki patekimo į šiltąją Kaliforniją, Los Angeles miestą, kur J. Kučinską šiltai priėmė prelatas J. Maciejauskas. Prelatas J. Kučingis (Amerikoje pakeitęs pavardę iš Kučinsko) gražiai aprašo savitą Kalifornijos kraštą, duoda platų spektrą istoriografinės ir faktografinės medžiagos iš katalikiško krašto gyvenimo.

Knygoje su didžiausia pagarba minimas Prelatas J. Maciejauskas, ištarnavęs

Regina Gasparonienė

Švėkšnos parapijoje net 38 metus, vėliau atvykęs į Los Angeles ir čia pradėjęs rūpintis lietuviškos parapijos kūrimu. Sužinome, kad 1941 m. birželio 1 d. buvo pašventinta pirmoji Los Angeles lietuvių bažnyčia. Tai tikroji lietuvių parapijos gimimo diena.

Jonas Kučingis rašo: "Persvarstęs savo istorinę perspektyvą supratau, kad mano darbas Lietuvoje buvo tik pasiruošimas visam tam, ką Dievo Apvaizda man buvo skyrusi Los Angeles lietuvių tarpe." Netrukus pasimirė senasis Prelatas, palikęs taurius, bet sunkius parapijos uždavinius jaunam J. Kučingui. Nežiūrint pačių įvairiausių organizacinių ir finansinių sunkumų, lietuvių parapija, nepailstančio kunigo dėka, gyvavo ir tvirtėjo. Nuo 1948 m. kovo pamaldos vyko naujoje vietoje, išigytoje pardavus senąją bažnytelę. Tais pačiais metais Amerikai atvėrus duris, į Los Angeles atvyko šimtai lietuvių pabėgėlių. J. Kučingis buvo vienas iš pirmųjų, kurie padėjo naujakuriams, daugelį jų iš pradžių priglaudęs parapijos pastogėje. 1951 m. išaugo nauja bažnyčia, o senasis pastatas paverstas sale. Naująją bažnyčią dailino E. Arbas, A. Žaliūnas, K. Rakūnas, Z. Krūminas, B. Naginis, J. Končius, V. Mitkus K. Ačas ir kiti. Netrukus nuperkamas pastatas, virtęs nauja klebonija. Senoji klebonija atiduota šeštadieninei mokyklai (1959 m. pastatyta nauja parapijinė mokykla, veikianti iki šiol).

1965 m. J. Kučingis paties Šv. Tėvo, popiežiaus Pauliaus VI įsakymu, pirmasis iš Amerikos kunigų, pakeičiamas į garbingą Prelato laipsnį. Parapijos reikalams tvarkyti išrenkamas parapijos komitetas, kuris, pagal Prelatą, "yra klebono dešinė ranka. Be jo, parapija yra tik supūstas smėlio kupstelis." Pranas Speecheris parapijos komiteto pirmininku išbuvo 35 metus, aukodamas save parapijai.

Knygoje minimi visi žmonės, dalyvavę šių įvykių sukūryje, nušviečiami kiti Los Angeles lietuvių bendruomenės kūrimosi etapai, jos tautiniai, politiniai, religiniai aspektai. Aprašomas bažnyčios, klebonijos, tautinės mokyklos iškilimas ir reikšmė. Pasakojama apie didelės metinės Lietuvių Dienų šventės atsiradimą, laikraštį "Lietuvių žinios", bažnyčios choro gimimą ir

tolimesnę jo veiklą. Su dėkingumu knygoje minimi asmenys, nuoširdžiai aukojęsi pirmame parapijos vystymosi laikotarpyje: J. Petrauskas, P. Gražys, P. Žukauskas, A. Dabšys, P. Dirgėla, P. Barkauskas, B. Dudorius, J. Peter, D. Slėnis, V. Prižgintas, S. Deringis ir daugelis kitų.

Taip Šv. Kazimiero parapija tapo Los Angeles lietuvių kultūrinio ir religinio gyvastingumo centru, siejančiu tautinius žmonių papročius ir tradicijas su Šv. Evangelijos mokymu. Knygoje gražiai pristatomi žymiausi Los Angeles lietuvių kultūros, meno ir religijos atstovai, savo nenuilstamu darbu ir talentu prisidėję prie lietuviybės išlaikymo ir puoselėjimo, tuo paspartinę Tėvynės išsivadavimo dieną: poetai Bernardas Brazdžionis ir Pranas Lambertas, kompozitorius ir ilgametis choro dirigentas Bronius Budriūnas bei jo pasekėjai – A. Skridulis ir Vl. Baltušaitis, chorvedės – Ona Razutienė ir Bronė Starkienė, profesoriai – Stasys Žymantas ir Nepriklausomybės akto signataras Mykolas Biržiška, rašytojai – Alė Rūta, Elena Tumienė bei Jurgis Gliuda, kurio knyga "Los Angeles lietuvių parapija" Prelatas rėmėsi. Rašoma apie būrį kunigų, jo pagalbininkų: Joną Tamulį, Lionginą Jankauską, Vacį Šiliauską, Antaną Bučmį, Antaną Valiušką, Romaną Kasponį, Petrą Celiešį, A. Steponaitį. Atskirai paminimas dabartinis parapijos klebonas Algirdas Olšauskas. Ypač šiltai Prelatas atsiliepia apie lietuvių kalbos, dainos ir šokio entuziastę, atidavusią savo gyvenimą lietuviybės išlaikymui išeivijoje, – Ona Razutienę, – pavadindamas ją "jaunimo apaštale".

Pasitraukdamas į garbingą pensiją 1984 m. Prelatas kreipėsi į savo tautiečius: "Atsiminkime, kad be lietuviškos parapijos nebus lietuviybės ir be lietuviybės nebus parapijos. Religinė ir lietuviška bazė yra pagrindinė sąlyga išsilaikyti lietuvibei išeivijoje. Tai gerai žino ir mūsų priešai."

Knygoje "Mano gyvenimo takais" visu platumu perteiktas tikro Lietuvos patrioto, giliai tikinčio žmogaus gyvenimas, neaplenkiant nė skaudžių ir dramatiškų asmeninio patyrimo faktų. Nekelia abejonių, kad ši knyga yra reikšmingas istorijos dokumentas. Knyga turėtų sudominti kitus užsienio lietuvius ir tautiečius Lietuvoje, no-

KELIONĖ Į SĖKMĘ

Raimonda Mikatavagė

Kad tavo pastangos atvestų į sėkmę, žinias reikia paversti gyvenimo būdu. Reikia susiformuoti sėkmę sąlygojančias mintis, pažiūras bei įpročius. Todėl panagrinėkime tuos asmenybės bruožus, kurie susiję su sėkme, ir tuos, kurie, jeigu jų netaisysime, veda į nesėkmę.

**Žmogaus,
kuriam sekasi, bruožai**

Asmenybė, kurią lydi sėkmė, energingai tvarko savo gyvenimą ir jaučia pasitenkinimą, siekdama savo tikslų. Jai būdingi trys bruožai: ji jaučia, kuria kryptimi judėti, mėgsta veikti ir yra subrendusi. Krypties žinojimas reiškia tai, kad tu turi tikslą ir kasdien jo sieki. Reikia išskirti tai, kas yra svarbiausia, gerai išsiaiškinti darbą ir daryti tik tai, kas reikalinga, visuomet aiškiai išvaizduoti kiekvieną žingsnį, artinantį prie norimo rezultato. Statybininkas, kuriam sekasi, visada žino, kad galutinis jo darbo rezultatas bus, pavyzdžiui, gyvenamasis namas. Jis deda plytą prie plytos, nekreipia dėmesio į lietuvių, neateinančius į darbą kitus mūrininkus, vėluojančius tiekėjus ir kitus nemumatytus trukdymus. Ir štai jo darbą vainikuoja užbaigtas namas.

Kitas svarbus bruožas yra veiklos pomėgis, kuris reiškia būtinybę atlikti visą tai, ką reikia. Reikia būti pastabiu ir paslankiu, prisitaikyti prie besikeičiančios padėties ir imtis atitinkamų veiksmų. Darbovietėje mums moka už mūsų veiklos vertę. Jeigu tik skaičiuosime darbo valandas ir manysime, kad to pakanka, galų gale mus pakais kitu, kuris trokšta veik-

los ir jos rezultatų. Žmogus, kurį lydi sėkmė, yra veiklus, užsiėmęs, susikaupęs ir tokia savo būseną patenkintas.

Panašu, kad sėkmė greičiau lydės tą, kuris yra subrendęs. Subrendimas reiškia, kad turi drąsos rizikuoti, kai tai būtina, bet atsižvelgi į kitų žmonių būseną.

Pirmaisiais savo karjeros metais buvau labai savimi pasitikinti ir narsi, bet nelabai jautri kitų jausmams. Maniau: jei nebūsiu tvirta, žmonės manęs negerbs arba pasinaudos manimi. O tai reiškė, kad nebuvo subrendusi. Dabar aš labai gerbiu kitų orumą, jų vertės jausmą. Žinau, kad galima būti narsiai, nieko nežeidžiant. Taip švelnesnė, pakantesnė ir ... tikrai laimingesnė. Mokėti vertinti kitus žmones reiškia būti subrendusiam.

Trumpai sakant, sėkmei reikalingi šie asmenybės bruožai: veiklos krypties žinojimas, įpratimas ir pasiryžimas veikti, subrendimas. Šiais bruožais apsiginklavęs, gali drąsiai pradėti įgyvendinti savo sumanymus. Jie tinka kiekvienai profesijai bei kiekvienam tikslui. O geriausia yra tai, kad visa tai nėra įgimta. Šiuos bruožus gali išsiugdyti savyje kiekvienas.

(Bus daugiau)

rinčius išgirsti dar vieną nuoširdžių išpažintį apie Tėvynę mylinčio žmogaus kančią ir meilę. Prelatas Jonas Kučingis, lietuviybės skleidė-

jas ir žmogaus auklėtojas, šią knygą pabaigia dešimtimi Dievo įsakymu, perfrazuotų ir pritaikytų Lietuvos dvasi- niam prisikėlimui.

Prelatas J. Kučingis su Dr. M. Vaičiene Vilniaus stotyje

LIETUVOS AMBASADOS PRANEŠIMAS

Lietuvos diplomatinė tarnyba JAV tęsia rinkėjų, dalyvausiančių būsimuose Lietuvos rinkimuose, registraciją. Lietuvos piliečiai, kurie laikinai arba nuolat gyvena JAV, pasirinkdami, kur jiems patogiau tai atlikti, gali užsiregistruoti vienoje iš Lietuvos atstovybių: Lietuvos Ambasadoje Washingtone, Generaliniame konsulate New Yorke, Garbės Generaliniuose konsulatuose Los Angeles ir Chicagoje.

Lietuvos piliečius kviečiame registruotis būsimiems rinkimams ir pranešti apie save šiuos duomenis:
– vardas ir pavardė;
– gimimo data;
– gyvenamosios vietos adresas JAV;
– Lietuvos piliečio paso numeris;
– asmens kodas, įrašytas pase.

Duomenis apie save Lietuvos piliečiai gali pranešti asmeniškai, atvykdami į Lietuvos Ambasadą ar Konsulatą, arba atsiųsti paštu (faksu). Registruojantis paštu, galima atsiųsti ir Lietuvos piliečio paso atitinkamų puslapių fotokopijas.

Dokumentus prašome pateikti iki š.m. rugpjūčio 30 d.

Registruojantis rinkimams, duomenis apie save pranešti ar informaciją gauti galima šiais adresais:
Embassy of Lithuania
2622 16th Str., NW
Washington, DC 20009
Tel:(202) 234-5860
Fax:(202) 328-0466

Consulate General of Lithuania

420 Fifth Avenue
New York, NY 10018
Tel:(212) 354-7849
Fax:(212) 354-7911

Honorary Consul General of Lithuania

6500 S. Pulaski Road
Chicago, IL 60629
Tel:(312) 582-5478
Fax:(312) 582-0961

Honorary Consul General of Lithuania

3236 N. Sawtooth Ct.
Westlake Village, CA 91361
Tel:(805)496-5324
Fax:(805)496-7435

Registruotis nereikia tiems Lietuvos piliečiams, kurie dalyvavo praėjusiame referendume ar rinkimuose ir savivaldybės, jei nepasikeitė jų gyvenamoji vieta, o taip pat tiems, kurie po pastarųjų rinkimų jau atsiuntė duomenis apie save.

Lietuvos piliečiai, kurie atsiųs duomenis apie save, bus įrašyti į rinkėjų sąrašus. Jiems prieš rinkimus bus siunčiami visi balsavimui reikalingi dokumentai.

Šiuo metu balsavimo sąrašuose tėra tik apie 600 Lietuvos piliečių, pareiškusių norą dalyvauti Lietuvos Respublikos Seimo rinkimuose. Todėl dar kartą raginame juose aktyviai dalyvauti.

Washingtonas, 1996.07.26

Dr. Petras Ironis
Jokubka

Norėčiau supažindinti "Dirvos" skaitytojus su mintimis, kurias aš išdėščiau savo knygoje "American Nationality". Sumanymą ją parašyti sąlygojo Vietnamo karas.

Kaip prisimename, po Antrojo pasaulinio karo Sovietų Sąjungos veržimasis vis plėtėsi. Kuomet sovietai užėmė Rytų Europoje daugiausia slaviškas tautas, Vakarų valstybės nedarė nieko daugiau, tik "protestavo". Bet kai bolševikai nukreipė savo kruvinus nagus į Graikiją, Pietų Korėją ir Pietų Vietnamą, demokratinės valstybės sujudo ir nutarė pastoti jiems kelią.

Kai Vietname vyko nepopuliarus karas, jaunuoliai, nenorėdami eiti ten kariuoti, pradėjo demonstracijas. Studentai universitetuose pradėjo organizuoti sėdėjimo streikus ir trukdė patriotiškai nusiteikusiems bendramoksliams klausyti paskaitų. Kovodami prieš tvarką ir drausmę, jie pradėjo elgtis kaip aborigenai: nesiskuto barzdų ir nesikirpo plaukų, rengėsi skarmalais ir pradėjo vartoti narkotikus.

AMERIKOS TAUTA

Norėdamas užkirsti kelią toms blogybėms, aš ir nutariau parašyti savo 930 puslapių veikalą siūlydamas, kad patriotiškai nusiteikęs jaunimas susiorganizuotų į pastovią politinę organizaciją, kuri galėtų pastoti kelią tokiems hipių išsišokimams ateityje. Ši tema rėmėsi doroviniais, patriotiniais ir tautiniais pradais. Nors aš visą gyvenimą priklausiau ateitininkams ir dar gimnazijoje būdamas domėjausi krikščionių demokratų veikla, bet kreipdamasis į Amerikos plačiąją visuomenę, norėjau stiprinti jos dorovinę-patriotinę dvasią, kuri Vietnamo karo metais buvo niekinama.

Abi didžiosios politinės partijos Amerikoje nėra ideologinės. Jos dorovinius klausimus palieka spresti bažnyčioms, o patriotinius – mokykloms. Kas atsitinka, jei šios institucijos neatlieka savo pareigų? Jei dabar kuniagai per pamokslus pasitenkina vien tik evangelijos aiškinimu ir mažai kreipia dėmesio į jaunimo auklėjimą, o tėvai patys dažnai elgiasi amoraliai, piliečių dorovė neišvengiamai krinta. Privachios, dažniausia etninės mokyklos patriotizmą daugiausia sieja su mokinių kilmės tautybėmis. Amerikietiškas patriotizmas dažnai laikomas neigiamą savybę.

Mano nuomone, tik ideologinės partijos gali išgelbėti tiek Ameriką, tiek ir Lietuvą iš dorovinio ir patriotinio letargo. Politinės partijos negali abejingai žiūrėti į gyventojų dorovinį nuosmukį, nes su dorove siejasi ir ekonominiai klausimai. Jei politinės partijos visai nekrei-

pia dėmesio, ar poros kartu gyvena vedę ar nevedę, ar vaikai auga gatvėse be tėvų priežiūros ir patys gimdo vaikus, tai tokio abejingumo pasekmės yra liūdnos. Nevedusių porų ir netekėjusių moterų vaikus augina valdžia, tikiau sakant, mokesčių mokėtojai. Jei į patriotinį auklėjimą valdžia nesikiša, dažnai Amerikos piliečiai pasidaro jos priešais ir išdavikais.

Tokiais motyvais vadovaudamasis, aš priėjau išvados, kad būtų geriau, jei politinės partijos būtų ideologinės ir kreiptų daugiau dėmesio į dorovinį ir patriotinį auklėjimą. Kadangi Amerikoje yra prigijusi dviejų partijų sistema, aš nepatariu kurti naujos partijos, bet siūlau, kad respublikonų partijoje išsivystytų patriotinė tautinė vidurio frakcija, kurios vadovu galėtų būti Patrick Buchanan. Aš jam tokią idėją esu davęs. Jei kas iš "Dirvos" skaitytojų mano idėjoms pritar, parašykite Buchananui laišką, ragindami jį tokią organizaciją kurti. Jo adresas: 6862 Elm St., McLean, VA 22101.

Aš asmeniškai visą laiką smerčiau vyriausius tautininkų vadus už atėmimą žmonėms teisės išsirinkti savo valdžią, bet eiliniai tautininkai dėl to visai nebuvo kalti. Tautininkų bendravimas su krikščionimis demokratais tiek išsivijoje, tiek ir Lietuvoje galėtų būti kuo glaudesnis. Abi šios srovės, veidamos Amerikoje ir Lietuvoje, turi savo veikloje remtis doroviniais ir patriotiniais motyvais, nes šios dorybės yra amžinos ir nekintamos.

(Bus daugiau)

MŪSŲ BUVUSIOS OLIMPIETĖS LAIŠKAS

Edvardas Šulaitis

Visada yra smagu gauti atsiliepimus žodžiu, telefonu ar laišku iš tautiečių apie spaudoje paskelbtus ar radijo bangomis nuskambėjusius rašinius ir žinutes.

Neseniai atėjo laiškas iš St. Petersburg, Floridoje gyvenančios, buvusios žymios Lietuvos sportininkės Bronės Didžiulytės-Miklienės, kuriame ji mano rašinį "Olimpinių žaidynių šimtmetis" "Dirvoje" apibūdina kaip "vertingą, teikiantį daug žinių apie praeitį ir dabartį". Ji toliau taip rašo:

"Susimąsčiau, kai paminėjot: "Prisiminkime I-osios Tautinės olimpiados priesaiką." Perskaičiau ir sugrįžau į tolį nubėgusias jaunystės dienas. Aš – I-osios Tautinės olimpiados dalyvė – žaidžiau krepšinį ir tinklinį

už J.S.O. klubą. Ten laimėtas aukso medalis už tinklinį, bronzos – už krepšinį. Sidabras parsivežtas iš Romoje įvykusių Europos krepšinio pirmenybių. Gaila, kad tie visi medaliai dingo."

Toliau ši sporto veteranė dar pridėjo: "Noriu Jums padėkoti už tą žavingą priesaiką. Ją reikėtų jaunimui Lietuvoje pasiskaityti ir susimąstyti. "...visur ir visuomet saugoti ir ginti tautos garbę" – tikrai daug ką pasako. Dar kartą ačiū už sugrąžinimą į jaunystę."

Iš savo pusės norisi padėkoti ir šiai garbingai sporto veteranai, kad ji ir šiandien skaito spaudą, domisi sportu ir reaguoja į joje pareikštas mintis joje. Norisi palinkėti jai gražaus ir ramaus gyvenimo.

PERTEKLIŲ EKONOMIKOS MODELIS

Stasio Alšėno studijos "Lietuvos ūkio atstatymo planas" ir Lietuvoje jo skaitytų pranešimų apibendrinimą, dalyvaujant pačiam autoriui, parengė doc. dr. Saulius Arlauskas ir doc. dr. Gediminas Dievulis.

(Spausdinama sutrumpintai)
PIRMASIS PERTEKLIŲ EKONOMIKOS PRINCIPAS – gamyba, kiek įmanoma, organizuojama remiantis elektronine technologija ir kompiuterine robotika, kuri pasižymi dideliu savaiminiu produktyvumu, pasiekiamu be specialių investicijų.

Dabartiniu laikotarpiu modernizuojant kurios

Stasys Alšėnas
nors šalies ekonomiką elektroninės technologijos ir kompiuterinės robotikos pagrindu, nebūtina įdėti daug kapitalo. Tuo tarpu galima pasiekti labai aukštą gamybos produktyvumą. Elektroninė technologija ir kompiuterinė robotika pasižymi daug aukštesniu produktyvumu, lyginant su mechanine technologija. Organizuojant gamybą elektroninės technologijos ir kompiuterinės robotikos pagrindu, atsiveria galimybė sutaupyti investicijų kapitalą skirti vartojimui.

ANTRASIS PERTEKLIŲ EKONOMIKOS PRINCIPAS – ūkis pats save finansuoja. Galimybinis

kapitalas verčiamas monetariniu kapitalu.

Siekiant surasti finansinių išteklių gamybai, organizuojamai panaudojant "technologinį perteklių" ir mažinant investicinio kapitalo vaidmenį, būtina į apyvertą išleisti tiek finansinio kapitalo, kiek sukaupiamas gamybinio kapitalo. Kitaip tariant, gamyba turi pati save finansuoti. Šiuo atveju naudojamas toks gamybos kreditavimo principas – bankai suteikia paskolas tik tokiais atvejais, kai suteikiami pinigai yra padengti tam tikromis prekėmis ir paslaugomis. Piniginių ženklų valstybė išleidžia tiek, kiek reikia ūkiui finansuoti.

(Bus daugiau)

OLIMPIADA

Vladas Vijeikis

Nesu sportininkas, tad gal ir nesuprantu to milžiniško entuziazmo, apėmusio visą pasaulį olimpiados dienomis. Sutinku su tais, kurie sako, kad tuos milžiniškus pinigus, išleistus sportui, būtų galima panaudoti daug svarbesniems tikslams. Dabar sportas tapo begėdiška komercija. Sportuoja milijonieriai, o į juos pažiūrėti gali tik labai turtingi. Tiesa, dabar televizijos dėka gali matyti visi, bet, žinoma, ne tas išpūdis, negu būtum vietoje.

Dabartinė olimpiada labai nutolusi nuo Olimpo kalne vykusių. Tėnai sportavo tik vyrai ir visai nuogi. Laimėtojas gaudavo laurų vainiką. Beje laurus Lietuvoje vadino babkavais lapais. Kodėl? Nežinau.

Inkų kultūroje irgi buvo sportuojama. Ką gaudavo laimėtojas, neišaiškinta, bet pralaimėtojas buvo paaukojamas Dievams. Kad taip būtų šiandien, tai dalyvių skaičius žymiai sumažėtų.

Sakoma, kad didžiausios rungtynės vyksta prieš olimpiadą, Rungiasi miestai, kuriam iš jų teks suruošti olimpiadą. Nemažai dolerių įvelta, nors ir neaišku, kas laimi dolerius. Ar nebus tik, kad mokesčių mokėtojai yra tikrieji pralaimėtojai?

Man įdomiausia – atidarymo iškilmės. Puikiai surežisuota ir sugalvota. Širdis sušyla, pamačius lietuvišką trispalvę tarp kitų tautų. Gražus vaizdas net ir nemėgstantiems sporto. O jo entuziastai sekė visas rungtynes. Lietuviams, žinoma, įdomiausia – lietuvių susitikimai ir ypatingai krepšinis.

Man asmeniškai buvo įdomu stebėti gimnastiką. Ir štai ka pamačiau: baigęs gimnastikos pratimą, buvęs sovietinis sportininkas prisėdo prie savo bendro ir visam pasauliui girdint pasakė: "gavno". Mažai kas suprato, ką tai reiškia, bet aš supratau. Bent olimpinėje dvasioje būtų pasakęs graikiškai. Gavęs bronzos medalį, tuojau pat jį nusikabino. Paklaustas, kodėl taip padarė, pareiškė: "Aš tikėjau kitos spalvos medaliu". Štai tau sportinė dvasia! Beje, jis jau gyvena Amerikoje ir laukia, kada taps Amerikos piliečiu. Amerika pra-

turtės dar vienu komerciniu sportininku.

Šiandien tautybė nieko nebereiškia. Pasižymėjęs sportininkas lengvai keičia savo valstybę ir eina ten, kur jam daugiau moka. Vilioja tos milijoninės algos, kurias gauna Amerikos sportininkai. Šiandien jis sportuoja už Kanadą ir visi kanadiečiai ploja ir rėkia. Rytoj jis jau amerikietis. Ar turi ploti abu kraštai? Ir kokia iš to nauda? Po olimpiados visi pasiekimai bus užmiršti. tik sporto komentatoriai juos prisimins kitoje olimpiadoje. Tiesa, kai kurie sportininkai labai praturtės.

Dar žvilgtelėkime į jojimo sportą. Arkliukai priversti daryti pavojingus šuolius. Ką gaus laimėję? Gal avių sauja. O jeigu nulaus koją, kas tada? Tada kulka į kaktą.

Tos sportinės dvasios įkvėptas į olimpiadą atvyko A. Brazauskas. Eidinto pareiškė, kad jį sutiko minios žmonių. Gal minių ir nebuvo, bet buvo smalsuolių, kurie norėjo pamatyti vienintelį prezidentą atvykusį iš užjūrio, iš iki ausų prasiskolinusios valstybės, kurios ekonominė padėtis – katastrofiška. O jis atvyko su svita! Kiek tas kainavo varganam Lietuvos išdui?

Olimpiada praėjo. Triukšminga, įdomi, atkreipianti viso pasaulio dėmesį. Tik nežinau, kodėl ją vadina tarptautine. 90% sportininkų buvo negrai. Daugumas profesionalai, kurie pasirengę pereiti bet kur, kur daugiau moka. Bet dar labiau nesuprantama, kodėl taip smarkiai buvo pagerbtas boksininkas. Šis žmogus uždegė paskutinę ugnį. Jo rankos drebėjo. Jis negali kalbėti. Vos juda. Ar tai atsitiko kokiame sportiniame nelaimingame atsitikime? Ne. Jo galva buvo sudaužyta bokso rungtynėse ir jis dabar – vos gyvas.

Grįžkime į praeitį. Gavęs aukso medalį, jis ėmė į upę. Protesto ženklas. Taip pat jis atsisakė atlikti karinę tarnybą, motyvuodamas, kad jo religija neleidžia jam būti agresyviu. O tą religiją jis tik ką buvo priėmęs ir ji jam netrukdo daužyti galvas bokso ringe. Tai nesivadino agresija, nors buvo atsitikimų, kada boksininkas buvo užmuštas. Ir šis asmuo buvo nepaprastai pagerbtas. Kokia išvada?

Viskas taip sukomercinta, kad prie olimpiados ženklų penkių ratų reikia dar pridėti dolerio ženklą. Nes juk tai – svarbiausiais sportininkų siekis.

H.K. ANDERSENSO "UNDINĖLĖ" AMERIKOJE

Beata Čiurlionienė

Vasara jau artėja į pabaigą. Baigiasi ir Onos Pučkoriūtės, profesionalaus Vilniaus "Lėlės" teatro aktorės svečiavimasis Jungtinėse Amerikos Valstijose. Visą vasarą aktorė džiugino mažus ir didelius savo nauju spektakliu, sukurtu pagal H.K. Anderseno pasaką "Jūros Karalaitė".

"Lėlės" teatras nuo 1974 metų rodė savo spektaklius tarptautiniuose festivaluose Lenkijoje, Vokietijoje, Suomijoje, Austrijoje, Indijoje, net Afrikoje. Ne kartą buvo apdovanotas.

Ona Pučkoriūtė gimė 1956 m. Telšiuose. Ji yra baigusi Lietuvos Valstybinę Konservatoriją, kurioje 1979 metais išgijo lėlių teatro aktorės diplomą. Jau septynioliktį metų ji dirba šiame teatre. Vaidino karalienę T.A. Hofmano pasakoje "Spragtukas ir pelių karalius", Omoli – R. Tagorės "Pašte", Jonelį – S. Gedos "Ak, vija pinavija", Cacą – A. Jonyno ir V. Mazūro spektaklyje "Cirkas yra Cirkas", kvailutę V. Haufo "Šaltojoje širdyje". Šį sezoną buvo užimta devyniuose spektakliuose.

"Undinė" – savarankiškas aktorės darbas. Kurdamą šį spektaklį, Ona Pučkoriūtė pasitelkė į pagalbą garsius Lietuvos menininkus. Popierines lėles ir dekoracijas sukūrė Vega Vaičiūnaitė ir Vytautas Pakalnis, muziką spektakliui parašė Faustas Latėnas. Spektaklį finansiškai parėmė Cleveland'o lietuviams gerai žinoma kompanija "Litma Import Export".

H.K. Anderseno pasakos – labai mėgiamos visame pasaulyje. Daug vaikų Lietuvoje užaugo klausydami tėvų skaitomų liūdinių danų rašytojo pasakų, kurios pilnos tokių amžinų gyvenimo vertybių, kaip meilė, pasiaukojimas, ištikimybė, liūdesys, supratimas, draugystė. H.K. Anderseno pasakos tiesiog alsuote alsuoja gyvenimo išmintimi. Gaila, kad Amerikos vaikai dažniausiai nėra skaitę originalių šių pasakų variantų. Dažniausia čia vaikams pateikiami supaprastinti, sutrumpinti, "happy end" variantai. Daugelis vaikų po spektaklio prisipažino, kad jie nežinojo, kad "Undinė" "tokia graudi pasaka ir taip liūdnai baigiasi". Spektaklis "Undinė", atkeliavęs šią vasarą į Ameriką, gal šiek tiek mus visus priartino prie tų amžinųjų vertybių.

Vaidinimo dekoracijos – tai didelė knyga, kurios lapus verčiant, keičiasi ir

veikimo vieta. Tai ir jūros dugnas, ir raganos rūmai, ir rūmų menė. Spalvinis dekoracijų sprendimas labai padeda visiškai įsijausti į spektaklio atmosferą: pasijusti, lyg būtum ant jūros kranto, arba povandeniniuose raganos rūmuose. "Undinė" vaidinama popierinėmis, plokščiomis marionetėmis. Aktorė labai saugo gležnas lėlytes, su kuriomis pasakoja šią taurią istoriją. Bet visada po spektaklio ji mielai leidžia jas apžiūrėti, paaiškina kaip jos padarytos, kad gali judinti rankas ir kojas, gali atsisėsti arba priklaupiti ant vieno kelio. Spalvinis sprendimas panaudojamas nuotakais ir emocijoms perduoti. Undinė, jos seserys, princas, laivas – viskas padengta švelniomis pastelinėmis spalvomis. Tuo tarpu ragana, jos rūmai vandenyno dugne – visiškas kontrastas: raudonos, tiesiog ugninės spalvos.

Teko kalbėtis su keliais žiūrovais, kurie nesupranta lietuvių kalbos. Tačiau tai, atrodo, jiems visiškai netrukdo žiūrėti spektaklį ir juo

džiaugtis. Lėlių dizainas, formos, judesiai kalbėjo patys už save. Be to, aktorės balso tembras ir intonacijos yra labai išraiškingos, aiškiai parodoma, kuri lėlė kalba.

Daug darbo įdėta, ruošiant šį spektaklį, bet rezultatas – džiuginantis ir malonus akiai ir širdžiai. Stebėtinai aktorės sugebėjimas viską atlikti pačiai – ir versti knygos lapus, tuo pačiu perkelti žiūrova iš vienos veiksmo vietos į kitą, ir keisti vieną lėlę kita, ir jas valdyti, ir reguliuoti dažnai knygos puslapiuose pasirodantius šešėlinio teatro elementus. Visa tai reikalauja susikaupimo ir labai preciziškų judesių, bet aktorė tai atlieka taip natūraliai, kad žiūrovas tos techniškos spektaklio pusės lyg ir nepastebi.

Ypatingą nuotaiką šiam spektakliui suteikia F. Latėno parašyta muzika. Jau patys pirmieji garsai nuveda į kažkokį paslaptingą, nežinomą pasaulį, gal į Kosmosą, gal į niekada nematytą jūros karalystę.

(bus daugiau)

Akorė Ona Pučkoriūtė. Greta jos –LITMA bendrovės vedėjas Dainius Zalensas - aktorės viešnagės Amerikoje ir Kanadoje rėmėjas. Ed.Šulaičio nuotrauka

A.† A.

JANINAI TALLAT-KELPŠIENEI

mirus, jos sūnui ALGIUI, jo žmonai VIDAI bei jų vaikams DANUTEI ir PAULIUI gilaus liūdesio valandose reiškiamo širdingiausią užuojautą ir drauge liūdimė.

Juozė ir Jonas Daugėlai

Florida

SPORTO ŽINIOS

ŠALFASS-gos VARŽYBŲ KALENDORIUS
(II dalis)

Pateikiame likusių šių metų oficialių ŠALFASS-gos varžybų kalendorių. Šis kalendorius yra priminimas – papildymas šių metų pradžioje paskelbto metinio 1996 metų varžybų kalendoriaus (Aplinkraštis Nr. A-7/96).

1996 m. Š. Amerikos Lietuvių "3-Pitch" Softbolo Turnyras įvyks 1996 m. rugpjūčio 24-25 d.d., Wasaga Beach, Ont., Kanadoje. Rengia Toronto LSK "Jungtis". Tai jau 11-sis metinis LSK "Jungties" turnyras, kuris kartu laikomas ir kaip ŠALFASS-gos pirmenybės. Kreiptis į Brad Stephenson, 558 Mississauga Valley Blvd., Mississauga, Ont. L5A 1Z1. Tel. 905-279-1851.

1996 m. Š. Amerikos Lietuvių individualios ir komandinės Golfo Pirmenybės vykdo Detroito LSK Ko-vas, 1996 m. rugpjūčio 31 ir rugsėjo 1 d.d., Bay Valley Golf Club, Bay City, Mich. Kreiptis į Algį Rugienį, 3620 Burning Tree Dr., Bloomfield Hills, MI 48302-1511. Tel. ir faksas: 810-642-7049.

1996 m. Š. Amerikos Baltiečių ir Lietuvių Lauko Teniso pirmenybės numatomos 1996 m. rugpjūčio 31, rugsėjo 1 ir 2 d.d., Wicker-tree Tennis Club, Columbus, Ohio. Rengia – JAV latvių teniso sekcija. Lietuvių pirmenybės bus vykdomos, prisiėdint prie baltiečių. Kreiptis į Arturą Zagerį,

1058 Erickson Ave., Columbus, OH 43227. Tel. 614-236-5890 namų, 614-459-5200 darbo. Lietuviams – Dr. Algis Barauskas, ŠALFASS teniso vadovas, 3018 Patch Dr., Bloomfield Hills, MI 48304. Tel. 810-258-6535. Šis klubas turi ir vidaus, ir lauko patalpas. Varžybų sąlygos – labai geros.

1996 m. Š. Amerikos Baltiečių ir Lietuvių Lengvosios Atletikos Pirmenybės įvyks 1996 m. rugsėjo 7 & 8 d.d., Aldershot High School, Burlington, Ont. Vykdo ŠALFASS-gos Lengvosios Atletikos komitetas, talkininkaujant Toronto "Aušros" ir "Vyčio" ir Hamiltono "Kovo" klubams. Lietuvių pirmenybės bus skaičiuojamos iš baltiečių. Kreiptis į Mrs. Irena Wilkinson, 2783 Kinnerton Cresc., Mississauga, Ont. L5K 2B3. Tel. 905-822-0302.

1996 m. Š. Amerikos Baltiečių ir Lietuvių Sportinio Šaudymo pirmenybės vyks per tris rugsėjo mėn. šeštadienius; Kanadoje:

a) Rugsėjo 7 d. – Stendinis (Trap) šaudymas, tik baltiečių pirmenybės, Hamiltono LMŽK "Giedraitis" šaudykloje. Rengia lietuviai.

b) Rugsėjo 14 d. – Smulkaus (.22) kalibro šautuvų, baltiečių ir lietuvių. Rengia lietuviai, taipogi "Giedraitis" šaudykloje.

c) Rugsėjo 21 d. – Pistoletų, baltiečių ir lietuvių.

Rengia estai. Vieta dar nenustatyta.

Visais šaudymo reikalais kreiptis į Balį Savicką, ŠALFASS Šaudymo K-to vadovą, 340 Dixon Rd., Apt. 2004, Weston, Ont. M9R 1T1. Tel. 416-244-2267.

1996 m. Baltiečių ir Lietuvių Plaukimo Pirmenybės planuojamos š.m. lapkričio 3 ar 10 d., Toronto, Ont. Tikslī data ir vieta bus pranešta. Rengia Baltų Sporto Federacijos plaukimo sekcija. Lietuvių pirmenybės bus skaičiuojamos iš baltiečių. Kreiptis į Iloną Smalenskienę, 248 Keele St., Toronto, Ont. M6P 2K3. Tel. 416-769-7040.

1996 m. Š. A. Lietuvių Raketbolo pirmenybės numatomos šių metų rudenį, Baltimore, MD. Tikslī data bus pranešta. Kreiptis į Vincą Dulį, tel. 410-987-5275, arba Algį Nagevičių 216-845-8848. Šios varžybos turėjusios įvykti š.m. balandžio 20 d., Conway, S.C. buvo atšuktos.

Visų varžybų reikalais galima kreiptis į ŠALFASS gen. sekr. Algirdą Bielskų, 300 Hadden Rd., Euclid, OH 44117-2122. Tel. 216-486-0889. Faksas: 216-943-4485.

Kalendoriaus pakeitimai bus nuolatos skelbiami. Šis kalendorius apima tik ŠALFASS-gos ir Baltų Sporto Federacijos metines varžybas.

ŠALFASS Centro Valdyba

Pensininkui A.Valaičiui sukako 92 metais. Šalia – jo marti Vida. V.Bacevičiaus nuotr.

SMAGI GEGUŽINĖ

Sekmadienį, liepos 21 dieną, Lietuvių Namų viršutinėje salėje susirinko virš šimto pensininkų klubo narių bei jų svečių į tradicinę metinę gegužinę. Pagerbti liepos mėnesio gimtadieninkai. Vyriausias amžiumi Antanas Valaitis atšventė savo 92-į, o jauniausias – Vytautas Aušrotas šventė savo 60-į gimtadienį. Turtingas loterijos stalas davė \$224 pelno, o laimėtojai džiaugėsi vertingais,

laimikiais. Trumpą programą atliko sesutės Ernesta ir Ramunė Bartuškaitės. Jos padainavo keturias dainas, o klausytojai nepagailėjo joms plojimų. Pensininkų klubo valdyba: Jonas Balbatas, Stepas Butrimas, Nora Čečienė, Jonas Kazlauskas, Stasė Mačienė, Jurgis Malskis ir Vytautas A. Staškus įdėjo daug darbo kad ši gegužinė būtų sėkminga.

Clevelando Lietuvių Pensininkų klubo pirmininkas Jurgis Malskis švenčia savo gimtadienį. Greta jo – žmona Elena. V.Bacevičiaus nuotr.

ONOS ŽYGIENĖS 80-asis GIMTADIENIS

Liepos 20 d. į "East Park Club" patalpas ant Erie ežero kranto rinkosi šypso-damiesi Onos Žygienės draugai ir draugės. Onos dukros Rūta ir Eglė sukvietė juos atšvęsti mamos 80-tąjį gimtadienį. Tik sūnus Paulius su žmona negalėjo dalyvauti, bet juos atstovavo vaikai Laura ir Jonukas.

Ona Žygiene yra darbšti Clevelando lietuvių telkinio "bitelė". Tad ir draugų, draugų bei giminių susirinko geras pusšimtis. Balsingai sugiedojome Onai "Ilgiausių metų, pakėlėme šampano taures, linkėdami dar daug gimtadienių atšvęsti ant to gražaus Erie ežero kranto.

Vladas Bacevičius

"Ilgiausių metų" Onai Žygienei gieda jos dukros Rūta ir Eglė. V.Bacevičiaus nuotr.

**SPORTINIAI MARŠKINIAI (T-SHIRTS)
IR KREPŠINIO KAMUOLIAI, PAGAMINTI
LIETUVOS KREPŠINIO KOMANDOS LEIDIMU (LICENSE),
SIEKIANČI PADĖTI LIETUVOS SPORTUI IR DALYVAVIMUI
1996 m. OLIMPIADOJE, ATLANTA, GEORGIA**
MARŠKINIAI: MARGI (TIE-DYED) – XL __, L __, M __ \$25.00 __
JUODI AR BALTI – XL __, L __, M __ \$20.00 __
(XXL PRIDĖTI \$3.00)
KREPŠINIO KAMUOLIAI: Trispalviai su komandos emblema,
Šarūno Marčiulionio ir Arvydo Sabonio parašais\$25.00
PERSIUNTIMAS (U.S.A.) VELTUI

Užsakymus su čekiu ar pašto perlaida siųsti: RBBMC / R.B. BUTKUS
60 E. 212 St.
EUCLID, OHIO 44123-1061
1(216) 732-8250

VARDAS / PAVARDĖ: _____

ADRESAS: _____

TELEFONAS: _____

CLEVELANDE ir apylinkėse

RENGINIŲ KALENDORIUS

• RUGPJŪČIO 17 d. 6:00 v.v. – Lietuvių Kultūrinių Darželių vakaronė Gwinn Estate, Bratenahl, OH.

• RUGPJŪČIO 18 d. nuo 12 val. ryto iki 6 val. vakaro Lietuvių namų salėje vyks Cleveland'o Lietuvių klubo gegužinė.

• RUGSĖJO 8 d. - Visų tautybių kultūrinių darželių lankymo diena, skirta Clevelando 200-osioms metinėms. Renginį globoja LB Clevelando apylinkės valdyba.

• RUGSĖJO 15 d., Skautininkų draugovės kultūrinė popietė – Aurelijos Balašaitienės knygų pristatymas.

• RUGSĖJO 28 d., šeštadienį, – Tradicinis Baltų draugystės vakaras Latvių salėje. Rengia Cleveland'o

Baltų komitetas.

• SPALIO 18, 19, ir 20 dienomis – BALF'o centro valdybos direktorių suvažiavimas. Rengia Cleveland'o skyrius.

• LAPKRIČIO 9 d. Dievo Motinos parapijos choro rudens balius, 7 v.v.

• LAPKRIČIO 17 d. – Šv. Jurgio parapijos rudens festivalis nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p.

• LAPKRIČIO 23 d. – šeštadienį, LVS-gos "RAMOVĖ" Clevelando skyriaus valdyba Lietuvių Namuose rengia Lietuvos Kariuomenės šventės minėjimą.

• GRUODŽIO 24 d. Bendros Kūčios – Šv. Jurgio parapijos salėje 9:30 v.v.

AUKOTOJŲ SĄRAŠAS "DIRVOS" APIPLĖŠIMO NUOSTOLIAMS PADENGTI

113. Elena ir Indris Gureckai, Waterbury, CT \$100
114. P.Lanys, Ormond Beach, FL \$50
115. Zenonas Obelenis, Clev., OH \$50
116. Jonas Saikus ir Irena Laurinaitis, Clev., OH \$50
117. Genovaitė Treininė, Seminole, FL \$30

ATNAUJINDAMI PRENUMERATĄ "DIRVAI" AUKOJO:

- A.Kukučionis, Tinley P. IL \$70
P.Maželis, Los Angeles, FL \$30
E.Armanienė, Baltim., IN \$30
I. ir B.Veitai, Milton, MA \$30
A.Bačiulis, Quincy, MA \$20
V.Volertas, Missis., Ont, C. \$20
V. ir V.Žiedoniai, \$20
B.Steponis, Sev.Hills, OH \$20
G.Lapėnas, Dayt.Beach, FL \$20
V.Ramonis, Rich., H., OH \$10
V.Kriščiunevičius, War.MI \$10
J.Gutauskienė, St.Peters.FL \$10
L.Špokas, Crystal Lake, IL \$10
K.Mitinas, Frem.C., NY \$10
N.Gincas, Clev., OH \$10
K.Lembartas, Pott., PA \$10
A.Buksnis, East Lans., MI \$10
R.Norkus, Naperville, IL \$10
L.Dubray, \$5
L.Beleckienė, Ravena, NY \$3
J.Daugėlienė, Ormand B.FL \$3

*Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame*

PADĖKA

1996 m. birželio 11 dieną, Yucaipa, California, staiga mirė mūsų brangi mamytė-sesutė-močiutė STASĖ NELE ŠARAUSKAITĖ-MOCKUVIENĖ. Iš Šv. Kazimiero parapijos bažnyčios buvo palydėta ir palaidota Forest Lawn Glendale kapinėse, šalia jos mylimo vyro Jonio.

Nuoširdžiai dėkojame kun. prelatui Algirdui Olšauskui už atkalbėtą rožančių, gedulingas pamaldas ir palydėjimą į kapines. Širdingas ačiū muz. Viktorui Raliui ir parapijos chorui už skambų, jautrų giedojimą, Jūratei Venckienei – už pamaldžiai atskaitytus Mišių skaitinius ir už maldą prieš vaišes. Nuoširdžiausią padėką reiškiamo skautininkų ramovės nariams už karsto nešimą, akademikams skautams ir kunigaikštienės Gražinos būrelio vyr. skautėms – už stovėjimą prie karsto garbės sargyboje ir savo narės palydėjimą į amžinojo poilsio vietą.

Esame nepaprastai dėkingi sk. Eugenijui Vilkui, sk. Vandai Zelenienei, sk. Gediminui Leškiui, p. Reginai Gasparonienei, p. Alfonsai Pažiūrienei, ir p. Antanui Mažeikai, tarusiems malonius prisiminimo ir atsisveikinimo žodžius. Dėkojame visiems gausiai dalyvavusiems rožančiuje, šv. Mišiose, kapinėse ir laidotuvių pietuose. Ačiū p. Uldukienei už gardžių pietų paruošimą.

Esame dėkingi visiems giminėms, draugams ir pažįstamiems už maldas, gėles, užrašytas šv. Mišias ir aukas Vaikų Vilties organizacijai ir Vydūno Fondui velionės atminimui. Gilus dėkingumas telydi visus, kurie stiprino mus pagodos žodžiu, per spaudą ir raštu.

Su gilia pagarba, liūdesyje likę:

*Duktė Rūta, vyras Rimas, Marius ir
Darius Anelauskai
Duktė Vilija ir vyras Algis Karaliai
Sūnus Gintaras, žmona Jaynė
ir Devin Mockai
Sesutės Rymanta Šarūnaitė
ir Marija Minginienė*

Psychological Health Center and Alcoholism Treatment Program, Inc.

6315 Pearl Road, Suite 101
Parma Heights, Ohio 44130

Telefonas: (216) 845-9061

Faksas: (216) 8454-9062

Dr. Gintautas Z. Sabataitis-Psichologas
Priimame "Medicare" ir kitus sveikatos apdraudimus

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

EXPERTS ON TRAVEL TO EAST EUROPE

passports • visas • prepaid tickets

**SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS**

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

ATLANTA IMPORT EXPORT

JŪSŲ PASLAUGOMS CLEVELAND'E MŪSŲ ATSTOVAS:

LITMA IMPORT EXPORT
639 EAST 185 STREET
CLEVELAND OH 44119
216-481-0011

**SIUNČIAME SIUNTINIUS LAIVU
LABAI SKUBIEMS SIUNTINIAMS - ORO CARGO
AUKŠTOS KOKYBĖS MAISTO SIUNTINIAI**

**JŪSŲ SIUNTINIUS PRISTATYSIME Į NAMUS
BET KURIOJE LIETUVOS, LATVIJOS, ESTIJOS,
BALTARUSIJOS VIETOJE, O TAIP PAT MASKVOJE,
PATERBURGE IR KALININGRADO SR.**

ATLANTA IMPORT EXPORT
(312) 434-2121 arba (800) 775-7363

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE, INC.

40-24 235TH DOUGLSTON, NEW YORK 11363 TEL. (718) 423-6161 FAX (718) 423-3979

Krinta lapai...
**Krinta skrydžių į LIETUVĄ
kainos!**

NEW YORK – VILNIUS - NEW YORK

Rugsėjo – spalio mėn.	\$650
Lapkričio – gruodžio 12 d.	\$500
Gruodžio 13-31d.	\$650
Sausio – vasario mėn.	\$500

Plius mokesčiai

Vytis Travel
40-24 235 St
Douglaston NY 11363

TEL. (718) 423-6161
800-77-VYTIS

DIRVA

OHIO ĮVYKIAI

Gerardas Juškėnas

* Rugpjūčio 21-25 d. – Olmsted Istorinės Senovės dienos. Olmsted Falls miesto centre (Rt. #252). Dailės ir rankdarbių festivalis, vaikų diena, sveikatos ir aplinkos diena, paslaptinė vakarietėška puota. Tel. 216/234-3883 arba 216/235-5121.

• Rugpjūčio 24-25 d. 19-tas metinis Slavic Village derliaus festivalis. Fleet Ave. (netoli I-77). Tautiniai valgiai, rankdarbiai, nemokamas pasilinksminimas. Šeštadienį nuo 4 v.p.p. iki vidurnakčio, sekmadienį nuo vidurdienio iki 9 v.v. Tel. 216/271-5591.

• Rugpjūčio 31 – rugsėjo 2 d., Clevelando tautinė aviacijos šventė, Burke paežerio oro uoste, Cleveland. Vartai kasdien atidaromi 9 val. ryto. Tel. 216/781-0747.2

JURGINĖS TĖVAMS

Clevelando Šv. Jurgio parapijos bažnyčios klebonas prašo tėvus, turinčius

mokyklinio amžiaus vaikų, pranešti klebonijai:

- 1) kurias mokyklas jų vaikai lankys ateinančiais mokslo metais;
- 2) kur jie gaus religinių auklėjimą;
- 3) kurie iš jų priims Pirmąją Komuniją arba Suvirtinimo sakramentą;
- 4) kurie iš jų ateinančiais mokslo metais baigs pradžios arba aukštesnės mokyklas. Rugpjūčio viduryje šios žinios bus perduotos Diecezijai. Jomis taip pat bus remiamasi, rengiant parapijos veiklos planus.

ŠALPOS CENTRAS

Sumažėjus valdžios paramai, vis daugiau apylinkės žmonių ateina gauti maisto Šv. Jurgio parapijos Šalpos centre. Tačiau ir pačiam centrui valdžia sumažino paramą. Geraširdžius clevelandiečius kviečiame atjausti vargšus, šelpiamus Jurginės centre. Laukiame piniginių aukų, kurias galite paduoti pamaldų metu aukų rinkėjams arba išsiųsti paštu. Priimame negendančius maisto produktų konservus. Atvykdami į pamaldas, maisto ryšulėlius galite palikti pirmojo aukšto koridoriuje prie Šalpos centro durų. Jurginėje šelpiami vargšai bus labai dėkingi už jūsų dosnumą.

GYDYTOJŲ DĖMESIUI!

Ohio Lietuvių Gydytojų draugijos valdyba praneša apie planuojamus renginius: Rugpjūčio 18 d. nuo 1 val. p.p. Dr. Vytauto ir Aldonos Mauručių sodyboje įvyks Ohio Lietuvių Gydytojų draugijos metinė gegužinė. Sodybos adresas: 8450 Bridlehurst Trail, Kirtland, OH, tel. (216) 256-1383. Visus, kurie ketinate šioje gegužinėje dalyvauti, prašome iš anksto pranešti valdybai.

Spalio 27 d. įvyks metinis PLG draugijos suvažiavimas Clevelande. Dievo Motinos bažnyčioje bus aukojamos Mišios už mirusius draugijos narius. Vidurdienį Lietuvių namuose įvyks Ohio Lietuvių Gydytojų draugijos narių metinis susirinkimas. Bus įteikta draugijos kultūrinė premija. Numatytos ir vaišės.

Ger. J.

PADĖKA DRAUGAMS

Dukrų – Rimos ir Viktorijos – suruoštame mano 85 metų amžiaus paminėjime dalyvavusiems draugams už sveikinimus,

dovanas ir gražius linkėjimus tariau draugišką didelį ačiū. Širdinga padėka Vaclovui Mažeikai už vadovavimą šiai šventei, nuoširdus ačiū poniai Reginai Kučienei, Švietimo Tarybos pirmininkei, už gražų adresą ir dovaną–drožinį. Ačiū kalbėtojams, apžvelgu siems mano gyvenimo kelią.

Nors ir buvome prašę nejausti išsipareigojimo dovanoms, dosnieji draugai sudėjo bendrą didelę dovaną \$690.00, kuria paskyriau Lietuvių Fondui, remiančiam lietuvišką veiklą bei šalpą čia ir Lietuvoje.

Štai tie draugai: Elena ir Stasys Barai, Van ir Alina Domanskiai, Lilija Ignatonis, Stasys Jokubauskas, Dagmara Jurcys, Birutė Kasakaitienė, Eva ir Vytautas Kasniūnai, Lillian ir Jonas Kašubai ir motina Ona Kašubienė, Vanda ir Vaclovas Mažeikai, Genovaitė Modestienė, Ona Mironaitė, Alė ir Adolfas Ruibiai, Valerija Šimkienė, Eleonora ir Mečys Valiukėnai, Gražina Žukauskienė; Leokadija ir Juozas Žvyniai. Ačiū Petrui ir Danguolei Griganavičiams už gražią ir praktišką dovaną.

Didžiai dėkingas visiems
Antanas Kašuba

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm

Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.

Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

TRANSPAK

Siuntiniai į Lietuvą laivu su pristatymu į namus.

Pinigai pervedami doleriais.

Sutvarkomi palikimai.

Skubiems siuntiniams – AIR CARGO.

Komercinės siuntos pagal susitarimą.

MAISTO SIUNTINIAI nuo \$39, -iki \$98, -

Aukštos kokybės maisto produktai.

Rūta Degutienė, 28262 Chardon Rd.

Willoughby Hills, OH 44092

Tel. 216-943-4662

Dirbame nuo 1987 m.

TRANSPAK, 2638 W. 69th St.

Chicago, IL 60629 Tel. 312-436-7772

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

RITA STAŠKUTE

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)
CLEVELAND, OH 44122

Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980

Fax: (216) 831-5028

LIETUVA – 1996

Skrydžiai į Vilnių dar vis geriausiomis kainomis
Atstovaujame FINNAIR, SAS, ir kitas oro linijas

MATAS & ASSOCIATES

RITA MATAS • Broker • G.R.I. • Licensed Real Estate Appraiser

17938 Neff Road
Cleveland, OH. 44119
(216) 486-2530

2412 Cedarwood Road
Pepper Pike, Oh. 44124
(216) 473-2530

ADV. VYTAS MATAS teisinis patarėjas

TAUPA

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119 481-6677

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį

ir ketvirtadienį ----- 9:00 v.r. – 4:00 p.p.

penktadienį ----- 9:00 v.r. – 6:00 p.p.

šeštadienį ----- 9:00 v.r. – 12:00 p.p.

sekmadienį parapijoje --- 11:00 v.r. – 12:00 p.p.

Kiekvieną taupomojį sąskaita federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000